

ΠΡΕΣΒΕΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΣΤΗΝ ΟΥΚΡΑΝΙΑ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ

ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ
ΓΙΑ ΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΤΗΣ ΟΥΚΡΑΝΙΑΣ
ΚΑΙ ΤΙΣ ΕΛΛΗΝΟ-ΟΥΚΡΑΝΙΚΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΙ
ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ
ΓΙΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 2010

Κίεβο, Ιούνιος 2011

Περιεχόμενα

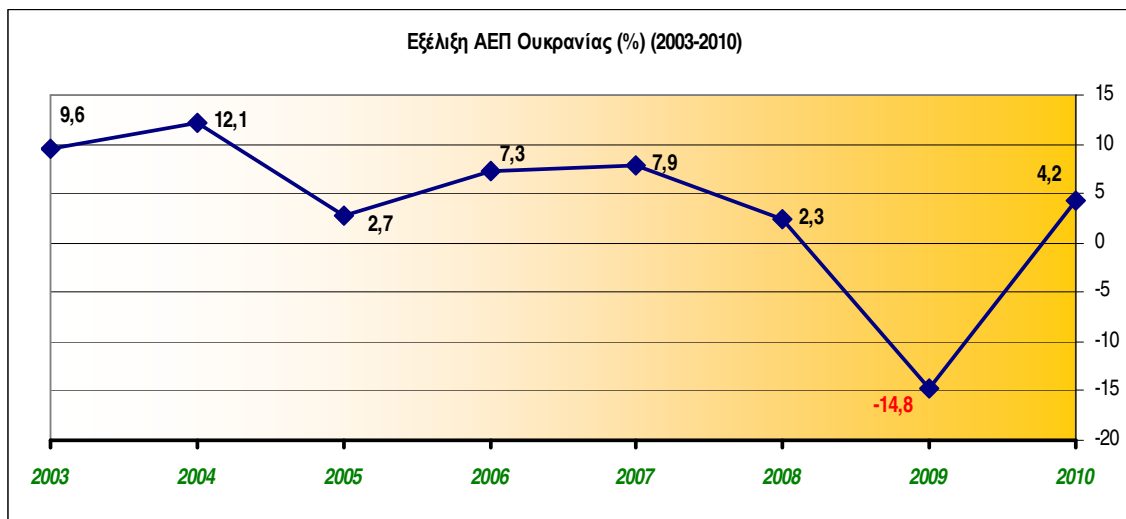
A.	Η ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΤΗΣ ΟΥΚΡΑΝΙΑΣ.....	3
1.	Επιδόσεις εθνικής οικονομίας.....	3
1.1.	Αγροτική παραγωγή.....	4
1.2.	Βιομηχανική παραγωγή.....	4
1.3.	Κατασκευές.....	6
1.4.	Υπηρεσίες.....	6
2.	Δημόσια οικονομικά - Ιδιωτικοποιήσεις.....	7
2.1.	Νέος φορολογικός κώδικας.....	8
3.	Ισοζύγιο πληρωμών.....	9
4.	Πληθωρισμός.....	9
5.	Νομισματική πολιτική - Συναλλαγματική ισοτιμία - Τράπεζες.....	11
6.	Ανεργία / Μισθοί.....	12
7.	Εξωτερικό εμπόριο αγαθών.....	13
7.1.	Ουκρανικές εξαγωγές αγαθών.....	14
7.2.	Ουκρανικές εισαγωγές αγαθών.....	16
8.	Εξωτερικό εμπόριο υπηρεσιών.....	18
9.	Ξένες άμεσες επενδύσεις.....	21
10.	Σχέσεις με Ευρωπαϊκή Ένωση και Διεθνές Νομισματικό Ταμείο.....	22
11.	Ενεργειακές εξελίξεις.....	23
B.	ΔΙΜΕΡΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΕΛΛΑΔΟΣ - ΟΥΚΡΑΝΙΑΣ.....	25
1.	Διμερές συμβατικό πλαίσιο – Συμφωνίες οικονομικής συνεργασίας.....	25
2.	Διμερές εμπόριο αγαθών.....	26
2.1.	Ελληνικές εξαγωγές.....	27
2.2.	Ελληνικές εισαγωγές.....	29
3.	Διμερές εμπόριο υπηρεσιών.....	30
4.	Ελληνική επενδυτική παρουσία στην Ουκρανία.....	31
5.	Τουρισμός.....	32
6.	Αναπτυξιακή συνεργασία με την Ουκρανία.....	32
Γ.	ΟΥΚΡΑΝΙΚΟ ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ.....	33
1.	Νομικό πλαίσιο εταιρειών.....	33
2.	Μορφές επιχειρήσεων.....	33
2.1.	Ανώνυμη Εταιρεία.....	33
2.2.	Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης.....	34
2.3.	Γραφείο Αντιπροσωπείας.....	34
3.	Φόροι και δασμοί.....	34
4.	Καθεστώς εισαγωγών.....	36
5.	Επενδυτικό καθεστώς.....	38
6.	Αργίες.....	38
7.	Χρήσιμες ιστοσελίδες.....	39

A. Η ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΤΗΣ ΟΥΚΡΑΝΙΑΣ

1. Επιδόσεις εθνικής οικονομίας

Κατόπιν μιας δεκαετίας υψηλής ανάπτυξης, η ουκρανική οικονομία, επηρεασμένη σαφώς από την παγκόσμια χρηματοοικονομική κρίση εισήλθε, το τελευταίο τρίμηνο του 2008, σε ύφεση, η οποία διήρκεσε και για ολόκληρο το 2009. Η μειωμένη εξωτερική ζήτηση, οι χαμηλές διεθνείς τιμές του χάλυβα, η αύξηση των τιμών της εισαγόμενης ενέργειας, οι σφιχτές συνθήκες χρηματοδότησης και ο περιορισμός των πιστώσεων από το τραπεζικό σύστημα προκάλεσαν σημαντικά κωλύματα στις οικονομικές δραστηριότητες στην Ουκρανία.

Το 2010 ήταν έτος ανάκαμψης από τη βαθιά ύφεση (-14,8%) του προηγούμενου έτους για την οικονομία της Ουκρανίας. Χαρακτηριστικά αναφέρεται ότι το τέταρτο τρίμηνο του 2009, το ΑΕΠ της Ουκρανίας μειώθηκε κατά -7%, ενώ το πρώτο τρίμηνο του 2010, αυξήθηκε κατά 4,9% και διατήρησε το θετικό πρόσημο έως το τέλος του έτους. Το Α.Ε.Π. της χώρας για ολόκληρο το 2011 αυξήθηκε κατά 4,2% από το προηγούμενο έτος, χωρίς, όπως είναι φυσικό, να καταφέρει να φτάσει τα προ της κρίσης επίπεδα.

Πηγή: Στατιστική Επιτροπή Ουκρανίας / Κεντρική Τράπεζα Ουκρανίας

Κατά το πρώτο εξάμηνο του 2010, ο παράγοντας που συνέβαλε περισσότερο στην ανάπτυξη της Ουκρανίας ήταν οι εξαγωγές, με τη βιομηχανική παραγωγή και το χονδρικό εμπόριο – και, κατά συνέπεια, και τις μεταφορές – να επωφελούνται της αναζωογόνησης του παγκόσμιου εμπορίου. Παρά ταύτα, η εσωτερική ζήτηση παρέμεινε σε χαμηλά επίπεδα.

Κατά το δεύτερο εξάμηνο, η εσωτερική κατανάλωση άρχισε σταδιακά να αυξάνεται, υποστηριζόμενη, κυρίως, από την αυξημένη εμπιστοσύνη των καταναλωτών λόγω της βελτιούμενης μακροοικονομικής κατάστασης της χώρας. Επίσης, για το δεύτερο μισό του 2010, οι επενδύσεις παγίου κεφαλαίου άρχισαν να επανακάμπουν με την υποστήριξη της δημοσιονομικής χρηματοδότησης έργων

υποδομής και την αποκατάσταση της τραπεζικής πίστης. Παρά ταύτα, η επιδεινούμενη διεθνής συγκυρία, λόγω της κρίσης στην ευρωζώνη και των παρεπόμενων ανησυχιών, οδήγησε στην επιβράδυνση της ανάπτυξης στη χώρα κατά τη διάρκεια του έτους.

1.1. Αγροτική παραγωγή

Η αγροτική παραγωγή στην Ουκρανία για το 2010 μειώθηκε κατά 1% σε σχέση με το 2009, με την παραγωγή των αγροτικών επιχειρήσεων να μειώνεται κατά 0,8% και των νοικοκυριών κατά 1,1%. Η φυτική παραγωγή μειώθηκε κατά 4,6% (αγροτικές επιχειρήσεις: -6,7%, νοικοκυριά: -2,9%) και η ζωική παραγωγή αυξήθηκε κατά 4,5% (αγροτικές επιχειρήσεις: 8,8%, νοικοκυριά: -1,3%).

Η παραγωγή σιτηρών μειώθηκε σε 39,2 εκατ. τόνους αν και στην αρχή της περιόδου, σύμφωνα με εκτιμήσεις ειδικών της αγοράς, αναμενόταν να ανέλθει σε τουλάχιστον 45 εκατ. τόνους. Για το 2011, προβλέπεται εσοδεία 45 εκατ. τόνων. Από την αρχή της περιόδου εμπορίας, η Ουκρανία εξήγαγε 6,7 εκατ. τόνους δημητριακών συμπεριλαμβανομένων των ποσοστώσεων.

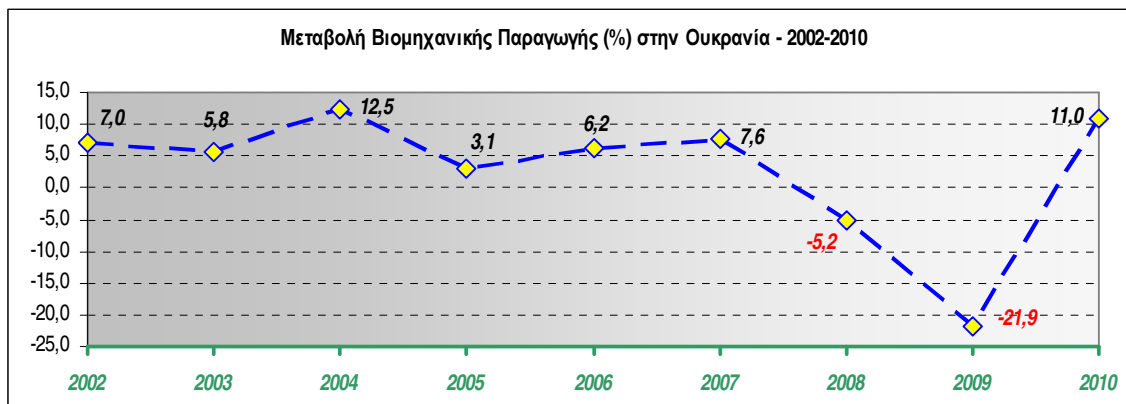
Η παραγωγή λαχανικών μειώθηκε κατά 3% σε 8,12 εκατ. τόνους και των πατατών κατά 5% σε 18,7 εκατ. τόνους. Η παραγωγή ηλιόσπορων ακολούθησε την παράδοση της ετήσιας αύξησης με 6% σε 6,7 εκατ. τόνους και μεγάλη αύξηση, κατά 36%, σημειώθηκε στην παραγωγή ζαχαρότευτλων η οποία έφτασε τους 13,7 εκατ. τόνους, κυρίως λόγω της αύξησης στην τιμή της ζάχαρης στις αρχές του 2009.

Σημειώνεται, εξάλλου, ότι τον Οκτώβριο του 2010, το Υπουργικό Συμβούλιο αποφάσισε υπέρ της επιβολής ποσοστώσεων στις εξαγωγές σιτηρών – οι οποίες, ακολούθως, κατόπιν παρατάσεων, συνεχίστηκαν και για το 2011. Μείζονες επιχειρηματικές ενώσεις στην Ουκρανία, όπως το Αμερικάνικο Επιμελητήριο, κατήγγειλαν τις ποσοστώσεις ως αδικαιολόγητες, άδικες και αδιαφανείς σε μια εσοδεία που ήταν η πέμπτη μεγαλύτερη από την ανεξαρτησία της χώρας.

Συνεχίστηκε, επίσης, για ολόκληρο το 2010, η προσωρινή αναστολή πωλήσεων αγροτικών γαιών σε ιδιώτες, αλλά σύμφωνα με δηλώσεις του Προέδρου της Ουκρανίας κ. V. Yanukovich, το νομοσχέδιο που προβλέπει την εσωτερική απελευθέρωση της αγοράς αγροτικής γης ευρίσκεται στο τελικό στάδιο της επεξεργασίας και από 1^{ης} Ιανουαρίου 2012, θα αρχίσει η εφαρμογή του.

1.2. Βιομηχανική παραγωγή

Ο βιομηχανικός τομέας, μετά από το ιδιαίτερα δυσμενές προηγούμενο έτος, όταν η βιομηχανική παραγωγή μειώθηκε κατά -21,9% και αποτέλεσε τον κύριο παράγοντα της ύφεσης στη χώρα, ανέκαμψε για το 2010, αυξημένος κατά 11%. Σημειωτέον, όμως, ότι η σημαντική αύξηση στη βιομηχανία για το 2010 οφείλεται, μεταξύ άλλων, στα χαμηλά ποσοστά βάσης υπολογισμού του προηγούμενου έτους, τα οποία επέτρεψαν στους περισσότερους τομείς της βιομηχανικής δραστηριότητας να επιδείξουν θετικές δυναμικές. Παρά ταύτα, η βιομηχανική παραγωγή παρέμεινε σε χαμηλότερο σημείο από την περίοδο προ της κρίσης.

Πηγή: Στατιστική Επιτροπή Ουκρανίας/ Κεντρική Τράπεζα Ουκρανίας

Για ολόκληρο το έτος, η εξορυκτική βιομηχανία αναπτύχθηκε κατά 3,7%, η μεταποίηση κατά 13,5% και η παραγωγή και η διανομή ηλεκτρικής ενέργειας, φυσικού αερίου και νερού κατά 9,5%. Οι εξωστρεφείς βιομηχανικοί κλάδοι είχαν τη μεγαλύτερη συνεισφορά στην αύξηση της βιομηχανικής παραγωγής, λόγω ισχυρής εξωτερικής ζήτησης με τη χημική και πετροχημική βιομηχανία να αναπτύσσεται με 21,5% και την παραγωγή μηχανολογικού εξοπλισμού με 34,5%. Η μεταλλουργική παραγωγή αυξήθηκε κατά 12,3%, ο τομέας τροφίμων, ποτών και καπνών γνώρισε αύξηση 2,9% και η κλωστοϋφαντουργία 14,1%.

- Εξορυκτική βιομηχανία

Το 2010, η εξόρυξη καυσίμων και ενεργειακών ορυκτών μειώθηκε κατά 3,1% από το 2009, όταν και πάλι είχε σημειώσει μείωση κατά 5,7%. Η εξόρυξη των υπόλοιπων ορυκτών πόρων, το 2010, αυξήθηκε κατά 14,3% έναντι μείωσης 17,2% το 2009.

- Μεταλλουργία

Η πλέον σημαντική βιομηχανία της Ουκρανίας αντιμετώπισε αστάθεια και περιοδικότητα στη ζήτηση κατά το 2010. Στην αρχή του έτους, η ζήτηση αυξήθηκε λόγω της ανανέωσης των αποθεμάτων των εμπόρων και πελατών, ενώ αυξήθηκαν και οι παγκόσμιες τιμές ως αποτέλεσμα των υψηλότερων τιμών των πρώτων υλών. Μετά την αναπλήρωση των αποθεμάτων των αγοραστών και την επακόλουθη μείωση της ζήτησης κατά τη διάρκεια του καλοκαιριού, ακολούθησε μείωση των τιμών και η σχεδόν εξάλειψη των περιθωρίων κέρδους για τις μεταλλουργικές βιομηχανίες. Η αγορά αναζωογονήθηκε μετά τον Αύγουστο και το τέλος του Ραμαζανιού, όταν οι χώρες της Μέσης Ανατολής και της Βορείου Αφρικής επανήρθαν στην αγορά.

- Χημική βιομηχανία

Οι μονάδες που παράγουν βασικά χημικά προϊόντα αύξησαν την παραγωγή τους κατά 24,3%, οι μονάδες που παράγουν χρώματα και βερνίκια κατά 4,1%, φαρμακευτικά προϊόντα κατά 37,3%, σαπούνια και καλλυντικά κατά 7,4%, ελαστικά κατά 9,6% και πλαστικά κατά 8%. Με ποσοστό 7-10% της βιομηχανικής παραγωγής, η χημική βιομηχανία απασχολεί 350 χιλιάδες εργαζόμενους σε περισσότερες από 200 βιομηχανίες και 26 ερευνητικά ιδρύματα.

- Παραγωγή μηχανολογικού εξοπλισμού

Η κατασκευή μεταφορικού εξοπλισμού σημείωσε τη μεγαλύτερη αύξηση (62%), με την κατασκευή βαγονιών (κυρίως προς εξαγωγή) να αυξάνεται κατά 273% σε 31,4 χιλ. μονάδες, των φορτηγών κατά 90% και των λεωφορείων κατά 113%. Η κατασκευή αυτοκινήτων σημείωσε μείωση κατά 7%. Η κατασκευή ηλεκτρολογικού εξοπλισμού αυξήθηκε κατά 38% και η κατασκευή εργαλείων κατά 4%.

- Ελαφρά βιομηχανία

Η ελαφρά βιομηχανία στην Ουκρανία συνέχισε να ανακάμπτει το 2010 με αύξηση παραγωγής κατά 7,8% από το προηγούμενο έτος. Συγκεκριμένα, η κλωστοϋφαντουργία αναπτύχθηκε κατά 8,2%, η παραγωγή γουναρικών κατά 4,3% και η παραγωγή δερμάτινων ειδών και υπόδησης κατά 6,4%. Παρά ταύτα, η απουσία παραγωγής βάμβακος και σύγχρονου εξοπλισμού ραπτικής – που εισάγονται σε υψηλές τιμές – καθώς και το υψηλότερο εργατικό κόστος σε σχέση με τις μεγαλύτερες προμηθεύτριες ρουχισμού της Ουκρανίας, ήτοι την Τουρκία και την Κίνα, καθιστούν δύσκολη την ταχύτερη ανάπτυξη του κλάδου.

- Βιομηχανία τροφίμων

Η βιομηχανική παραγωγή τροφίμων στην Ουκρανία γίνεται κυρίως από 22.000 επιχειρήσεις οι οποίες απασχολούν περί το ένα εκατομμύριο εργαζομένων, στα πεδία των αρωματικών ουσιών, του κρέατος, των γαλακτοκομικών, των αλιευμάτων, της αλευροποιίας, των δημητριακών και των μικτών ζωοτροφών. Το 2010, οι ουκρανικές εταιρείες τροφίμων, ποτών και καπνού διέθεσαν προϊόντα αξίας UAH 124,8 δισ. (μέση ετήσια ισοτιμία: 10,53 UAH/ EUR) Το σύνολο των ξένων επενδύσεων στη βιομηχανία τροφίμων από το 1992 έχει ανέλθει σε USD 1,8 δισ. και συγκεντρώνεται στην παραγωγή αναψυκτικών, μπίρας, ελαίων, λιπών και ειδών ζαχαροπλαστικής.

1.3. Κατασκευές

Παρά την αύξηση της χρηματοδότησης από τον Προϋπολογισμό των έργων υποδομής που οδήγησε σε σχετικά βελτιωμένες επιδόσεις του κατασκευαστικού τομέα κατά το δεύτερο εξάμηνο του έτους, ο όγκος των κατασκευαστικών εργασιών που πραγματοποιήθηκαν στην Ουκρανία το 2010 μειώθηκε κατά 5,4% από το 2009 σε UAH 43,2 δισ. Άνω των 2/3 των εργασιών κάλυψαν οι νέες κατασκευές και οι ανακατασκευές, ενώ ακολούθησαν οι επισκευές και οι εργασίες συντήρησης, με τις περισσότερες κατασκευαστικές εργασίες να λαμβάνουν χώρα στο Κίεβο (23,2%).

Σημαντικός παράγων για την αναστολή υφιστάμενων έργων από τις κατασκευαστικές εταιρείες αλλά και την αποχή τους από νέες επενδύσεις στον τομέα, ήταν και η έλλειψη επαρκούς πιστωτικής χρηματοδότησης μέσω στεγαστικών δανείων.

Υπενθυμίζεται ότι ο όγκος των κατασκευαστικών εργασιών που πραγματοποιήθηκαν στην Ουκρανία το 2009 είχε μειωθεί κατά 48,2% από το 2008.

1.4. Υπηρεσίες

Η αξία των υπηρεσιών που παρασχέθηκαν από εταιρείες σε καταναλωτές το 2010 στην Ουκρανία ανήλθε σε UAH 203,2 δισ. αυξημένη κατά 2,9% από το 2009. Συγκεκριμένα, η αξία των υπηρεσιών μεταφορών και επικοινωνιών ανήλθε σε UAH 122,295 δισ., η αξία των υπηρεσιών που αφορούν στην ακίνητη περιουσία,

ενοικιάσεις, κατασκευές και παροχή υπηρεσιών σε επιχειρηματίες σε UAH 56,684 δισ., η αξία των υπηρεσιών υγείας και κοινωνικής πρόνοιας σε UAH 6,122 δισ. κ.α.

Με βάση τη σημαντική ανάπτυξη στη βιομηχανία και τις εξαγωγές, ο κύκλος εργασιών των μεταφορών εμπορευμάτων αυξήθηκε κατά 6,4%, ποσοστό το οποίο θα ήταν μεγαλύτερο αν δεν είχε υπάρξει η επιβράδυνση στο διεθνές εμπόριο κατά τη διάρκεια του καλοκαιριού και η επιβολή ποσοτώσεων στις εξαγωγές σιτηρών. Οι εν λόγω παράγοντες περιόρισαν και την αύξηση του κύκλου εργασιών του χονδρεμπορίου σε μόλις 0,4%.

Όσον αφορά στις επιβατικές μεταφορές, για το 2010, ο όγκος των επιβατών που μεταφέρθηκαν εντός της χώρας μειώθηκε κατά 6% από το 2009 σε 6,8 δισ. επιβάτες. 426,6 εκατ. επιβάτες, κατά 0,2% περισσότεροι από το 2009, χρησιμοποίησαν το σιδηρόδρομο ενώ οι υπηρεσίες οδικών μεταφορών χρησιμοποιήθηκαν από 3,4 δισ. επιβάτες, ποσό μειωμένο κατά 7,3% από το 2009. Οι μεταφορές επιβατών μέσω θαλάσσης αυξήθηκαν από το 2009 κατά 6,8%. Το 2009, ο όγκος των μεταφερθέντων επιβατών στην Ουκρανία ανήλθε σε 7,3 δισ.

Σημειωτέον ότι η Ουκρανία συνεχίζει τις διαπραγματεύσεις με την Ε.Ε. ώστε να ενταχθεί στον Κοινό Εναέριο Ευρωπαϊκό Χώρο, ο οποίος προβλέπει απελευθέρωση του τομέα πολιτικής αεροπορίας. Συνεπώς, η ευκολία πρόσβασης των διεθνών αερογραμμών στην ουκρανική αγορά πρόκειται να δημιουργήσει μεγαλύτερη κίνηση στα ουκρανικά αεροδρόμια.

Ο κύκλος εργασιών των λιανικών εμπορικών επιχειρήσεων και επιχειρήσεων εστίασης το 2010 στην Ουκρανία αυξήθηκε κατά 7,8% από το 2009 ως αποτέλεσμα της σταθερής αύξησης του πραγματικού εισοδήματος των νοικοκυριών και, κατά συνέπεια, την αύξηση της εσωτερικής ζήτησης.

2. Δημόσια οικονομικά - Ιδιωτικοποιήσεις

Το Ουκρανικό Κοινοβούλιο ψήφισε τον Προϋπολογισμό της Ουκρανίας για το 2010 με σχεδόν τέσσερις μήνες καθυστέρηση, τον Απρίλιο του 2010. Σύμφωνα με τα προσωρινά στοιχεία, το έλλειμμα του Κρατικού Προϋπολογισμού για το 2010 ανήλθε σε UAH 64,417 δισ., (5,9% του ΑΕΠ) υψηλότερο κατά 19,1% από το αναμενόμενο.

Τα έσοδα του Κρατικού Προϋπολογισμού για το έτος ανήλθαν σε UAH 240,477 δισ. (5,7% χαμηλότερα από τα προγραμματισμένα) και οι δαπάνες σε UAH 303,596 δισ. (1,3% χαμηλότερες από τις προγραμματισμένες) (1,297 δισ. υπόλοιπο πιστώσεων και χρηματοδοτήσεων Κρατικού Προϋπολογισμού).

Το έλλειμμα του Ενοποιημένου Προϋπολογισμού για το 2010 ανήλθε σε UAH 64,836 δισ. Τα έσοδα του Ενοποιημένου Προϋπολογισμού για το έτος ανήλθαν σε UAH 314.391 δισ. και οι δαπάνες σε UAH 377.873 δισ. (1,354 δισ. υπόλοιπο πιστώσεων και χρηματοδοτήσεων Ενοποιημένου Προϋπολογισμού).

Σε συνέχεια της υιοθέτησης του νέου Φορολογικού Κώδικα στη χώρα, το Δεκέμβριο του 2010, ο Προϋπολογισμός του 2011 προβλέπει αύξηση 11,4% στα δημοσιονομικά έσοδα και 4% στις δαπάνες με σκοπό το έλλειμμα να ανέλθει σε 3,08% του ΑΕΠ για το 2011, εντός των ορίων που έχει θέσει το Δ.Ν.Τ.

Σύμφωνα με το Υπουργείο Οικονομικών της Ουκρανίας, το μικτό δημόσιο (άμεσο) και εγγυημένο από το Κράτος χρέος στο τέλος του 2010 ανήλθε σε USD 54,289 δις. (UAH 432,235 δις.). Το άμεσο εξωτερικό χρέος της χώρας ανήλθε σε USD 22,836 δις. Το άμεσο εσωτερικό χρέος της χώρας ανήλθε σε UAH 141,662 δις. ήτοι USD 17,793 δις. Το συνολικό άμεσο δημόσιο χρέος το Δεκέμβριο ανήλθε σε UAH 323,475 δις. (USD 40,629 δις.). Το συνολικό εγγυημένο από το κράτος χρέος στο τέλος του 2010 ανήλθε σε UAH 108,760 δις., ήτοι USD 13,660 δις.

Σύμφωνα με το Ταμείο Κρατικής Περιουσίας (SPF), τα έσοδα από ιδιωτικοποιήσεις κρατικής περιουσίας για το 2010 ανήλθαν σε UAH 1,093 δις. Το εν λόγω ποσό ανέρχεται σε 17,22% του προβλεπόμενου ποσού, όπως αυτό είχε οριστεί στον Προϋπολογισμό.

2.1. Νέος φορολογικός κώδικας

Με σκοπό τη μεταρρύθμιση του φορολογικού συστήματος, ώστε να εκσυγχρονισθεί η φορολογική νομοθεσία, να αυξηθούν τα δημοσιονομικά έσοδα και να ενισχυθούν τα συνταξιοδοτικά ταμεία και άλλα κοινωνικά προγράμματα που επλήγησαν από την ύφεση, το Δεκέμβριο του 2010, το Ουκρανικό Κοινοβούλιο ψήφισε το νέο Φορολογικό Κώδικα, κατόπιν μειζόνων διαβουλεύσεων, εντόνων διαμαρτυριών από τους μικρομεσαίους επιχειρηματίες και άρνησης του Πρόεδρου της Ουκρανίας, κ. V. Yanukovich, να υπογράψει το πρώτο νομοσχέδιο.

Ειδικοί της αγοράς και επιχειρηματίες θεωρούν ότι οι αλλαγές στο φορολογικό καθεστώς πρόκειται να περιορίσουν σημαντικά τη δραστηριότητα των μικρομεσαίων επιχειρήσεων και να τροφοδοτήσουν περαιτέρω την ήδη εκτεταμένη διαφθορά στις ελεγκτικές υπηρεσίες δημοσίων εσόδων παρέχοντας τους ιδιαίτερα εκτεταμένες εξουσίες.

Το πλέον αμφισβητούμενο σημείο του Κώδικα είναι αυτό που αφορά στο απλοποιημένο / ενοποιημένο φορολογικό σύστημα σύμφωνα με το οποίο ατομικές επιχειρήσεις που έχουν συγκεκριμένο χαμηλό εισόδημα καταβάλουν ένα χαμηλό, ενιαίο, μηνιαίο τέλος και εξαιρούνται από άλλες φορολογίες.

Το σύστημα αυτό, από την έναρξη λειτουργίας του, αν και αποδείχτηκε πολύ χρήσιμο για τις επιχειρήσεις με περιορισμένο κύκλο εργασιών, χρησιμοποιήθηκε ευρύτατα και ως εργαλείο φοροδιαφυγής. Ο νέος φορολογικός κώδικας εισήγαγε επ' αυτού του συστήματος πολυάριθμους περιορισμούς για την είσπραξη των διαφυγόντων φόρων, όμως οι ίδιοι περιορισμοί οδήγησαν σε δύσκολη θέση και πολλούς πραγματικά μικρούς επιχειρηματίες. Επίσης, στη βεβιασμένη εκπόνηση και εφαρμογή του Κώδικα προσάπτεται η αδυναμία των επιχειρήσεων και των ελεγκτών να προσαρμοστούν στις νέες συνθήκες. Δεν είναι άλλωστε τυχαίο ότι κατά το 2011 συζητείται η εισαγωγή υπέρ των 500 τροπολογιών στον εν λόγω Κώδικα για τη διόρθωση των προβλημάτων που δημιουργήθηκαν και οδήγησαν σε διαμαρτυρίες και διαδηλώσεις.

Τέλος, με το νέο Φορολογικό Κώδικα προβλέπεται και η εισαγωγή της αυτόματης επιστροφής ΦΠΑ, η οποία όμως προβλέπει ιδιαίτερα πολλά κριτήρια τα οποία περιορίζουν την πρόσβαση στην εν λόγω υπηρεσία. Χαρακτηριστικό είναι ότι, κατά την έναρξη της διαδικασίας, από 1971 εταιρείες που αιτήθηκαν για να

ενταχθούν στην αυτόματη διαδικασία, μόνο 24 πληρούσαν τα κατά το Νόμο κριτήρια και συνεπώς απέκτησαν το δικαίωμα της αυτόματης επιστροφής ΦΠΑ. (Βλ. και Γ.3.)

3. Ισοζύγιο πληρωμών

Το έλλειμμα στο ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών αυξήθηκε σε USD 2,8 δισ. το 2010 (περίπου 2% του ΑΕΠ) σε σχέση με το έλλειμμα ύψους 1,7 δισ. το 2009 (1,5% του ΑΕΠ). Το πλεόνασμα στο ισοζύγιο υπηρεσιών, κυρίως λόγω των αυξήσεων στις τιμές μεταφοράς του φυσικού αερίου, δεν κατάφερε να αντισταθμίσει την επέκταση του εμπορικού ελλείμματος, κυρίως κατά το δεύτερο εξάμηνο του 2010, λόγω της αύξησης στην εσωτερική ζήτηση που οδήγησε σε μεγαλύτερη αύξηση των εισαγωγών έναντι των εξαγωγών.

Ισοζύγιο πληρωμών της Ουκρανίας 2009/2010 (εκατ. USD)

	2009	2010
Ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών	-1.732	-2.884
Εμπορικό ισοζύγιο και ισοζύγιο υπηρεσιών	-1.953	-3.850
Εξαγωγές εμπορευμάτων και υπηρεσιών	54.253	69.255
Εισαγωγές εμπορευμάτων και υπηρεσιών	-56.206	-73.105
Εμπορικό ισοζύγιο*	-4.307	-8.712
Εξαγωγές εμπορευμάτων	40.394	52.191
Εισαγωγές εμπορευμάτων	-44.701	-60.903
Ισοζύγιο υπηρεσιών	2.354	4.862
Εξαγωγές υπηρεσιών	13.859	17.064
Εισαγωγές υπηρεσιών	-11.505	-12.202
Ισοζύγιο εισοδημάτων	-2.440	-2.009
Εισροές	4.624	4.715
Εκροές	-7.064	-6.724
Ισοζύγιο τρεχουσών μεταβιβάσεων	2.661	2.975
Εισροές	3.460	4.042
Εκροές	-799	-1.067
Συνολικό Ισοζύγιο Κεφαλαιακών Μεταβιβάσεων και Χρηματοοικονομικών Συναλλαγών	1.389	1.596
Ισοζύγιο Κεφαλαιακών Μεταβιβάσεων	595	187
Ισοζύγιο Χρηματοοικονομικών Συναλλαγών	794	1.409
Άμεσες επενδύσεις	4.654	5.759
Επενδύσεις χαρτοφυλακίου	-1.559	4.317
Άλλες επενδύσεις	-7.955	-208
Μικτά επίσημα διαθέσιμα	5.654	-8.459
Τακτοποιητέα στοιχεία	343	1.288

* Παρατηρούνται μικρές αποκλίσεις μεταξύ των στοιχείων της Κεντρικής Τράπεζας και της Στατιστικής Επιτροπής της Ουκρανίας λόγω διαφορών στη μεθοδολογία.

Πηγή: Κεντρική Τράπεζα Ουκρανίας

4. Πληθωρισμός

Σε συνέχεια της μείωσης από το υψηλότερο ποσοστό πληθωρισμού της τελευταίας δεκαετίας και ένα από τα μεγαλύτερα ποσοστά από την

ανεξαρτητοποίηση της χώρας (2008: 22,3%), ο πληθωρισμός ακολούθησε την τάση επιβράδυνσης του 2009 (12,3%) και έφτασε το Δεκέμβριο του 2010 σε 9,1%.

Το ποσοστό αυτό έσπασε τη συνεχή εξαετή σειρά διψήφιου πληθωρισμού στη χώρα, παρά τις αντίθετες επίσημες προβλέψεις κατά τη διάρκεια του έτους. Ο δείκτης τιμών καταναλωτή, δε, έφτασε σε ιστορικά χαμηλές επιδόσεις κατά το 2010, όπως π.χ. 0,8% για το μήνα Δεκέμβριο - πρώτη φορά από το 1991. Ο μέσος ετήσιος πληθωρισμός ανήλθε σε 9,4% από 15,9% το 2009. Ο υφέρπων πληθωρισμός ανήλθε για ολόκληρο το 2010 σε 7,9%.

Πηγή: Στατιστική Επιτροπή Ουκρανίας

Σημαντική συμβολή στην αύξηση των καταναλωτικών τιμών είχαν οι τιμές των τροφίμων και αναψυκτικών (5,7%) λόγω της μεγάλης μερίδας που καταλαμβάνουν στις δαπάνες των νοικοκυριών (53,5%) καθώς και τις τιμές των προϊόντων που υπόκεινται σε ειδικούς φόρους κατανάλωσης, όπως ο καπνός και τα αλκοολούχα ποτά, λόγω της αύξησης στους ειδικούς φόρους (συμβολή 1,1%).

Επίσης, κατά 1,1% συνέβαλε και η αύξηση κατά 50% στις τιμές του οικιακού φυσικού αερίου σύμφωνα με το Μνημόνιο που υπέγραψε η ουκρανική κυβέρνηση με το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο. Οι συνέπειες της υποτίμησης και της χαμηλής εσωτερικής ζήτησης της περιόδου 2008-2009 συνέχισαν να έχουν αντίκτυπο στην οικονομία και κατά το 2010 και οδήγησαν στην επιβράδυνση και του υφέρποντος πληθωρισμού.

Η δημοσιονομική πολιτική της χώρας δεν επηρέασε τις πληθωριστικές εξελίξεις ουσιαστικά, καθώς, αν και οι δαπάνες του Ενοποιημένου Προϋπολογισμού αυξήθηκαν ταχέως (22,2%) από το 2009, το ίδιο συνέβη περίπου και με τα έσοδα (21,2%). Επίσης, περίπου η μισή από την αύξηση που παρατηρήθηκε, διοχετεύθηκε σε κεφαλαιουχικές δαπάνες, εξυπηρέτηση δημοσίου χρέους, μέτρα για την υλοποίηση περιφερειακών πρωτοβουλιών και πληρωμές των δημόσιων επιχειρήσεων σε υπηρεσίες κοινής ωφέλειας.

Ο δείκτης βιομηχανικών τιμών παραγωγού για το 2010 εξαρτήθηκε ως επί το πλείστον από τη διεθνή αγορά, με τις ανακάμπτουσες αγορές πρώτων υλών και τις αυξανόμενες διεθνείς τιμές των μετάλλων να προκαλούν αύξηση 27,9% το Μάιο του 2010 από το Μάιο του 2009. Παρά ταύτα, από τον Ιούνιο και μετά, ξεκίνησε η πτώση

λόγω της επιδεινούμενης κατάστασης στη διεθνή αγορά, φτάνοντας το Δεκέμβριο του 2010, σε 18,7%.

Τη μεγαλύτερη συμβολή στον καθορισμό των βιομηχανικών τιμών παραγωγού είχε η μεταλλουργία (4,4%), η εξορυκτική βιομηχανία (4,1%), η βιομηχανία τροφίμων (3,5%) και η παραγωγή οπτάνθρακα και προϊόντων διύλισης πετρελαίου (2%).

Η Κεντρική Τράπεζα της Ουκρανίας προβλέπει για το 2011 πληθωρισμό 10% και για το 2012, 7%. Η ουκρανική κυβέρνηση έχει προβλέψει στον Προϋπολογισμό του 2011, πληθωρισμό 8,9%, όμως, σύμφωνα με αναλυτές, δεδομένων των αυξανόμενων τιμών του πετρελαίου και των μεταβολών που αυτές μπορεί να προκαλέσουν στις τιμές των τροφίμων, θα υπάρξει δυσκολία στην επίτευξη του στόχου.

Σύμφωνα με προβλέψεις που περιέχονται στην έκδοση του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου "Regional Economic Outlook: Europe. Strengthening the Recovery," ο πληθωρισμός στην Ουκρανία για το 2011 θα ανέλθει σε 9,2% και το 2012 σε 8,3%. Μεταξύ των ευρωπαϊκών χωρών, ο πληθωρισμός θα είναι υψηλότερος μόνο στη Ρωσία (9,9%), στη Λευκορωσία (12,9%) και το Μαυροβούνιο (9,3%).

5. Νομισματική πολιτική - Συναλλαγματική ισοτιμία - Τράπεζες

Οι κύριες νομισματικές εξελίξεις συνοψίζονται στη χαλάρωση των πληθωριστικών πιέσεων, την αύξηση των μεγεθών στο τραπεζικό σύστημα με αυξήσεις στο εποπτικό κεφάλαιο, την αύξηση των καταθέσεων στις τράπεζες με την επιστροφή της εμπιστοσύνης προς το τραπεζικό σύστημα, κυρίως από τους ιδιώτες, το μειωμένο κόστος δανεισμού και την αύξηση στις παροχές δανείων το δεύτερο εξάμηνο.

Η Κεντρική Τράπεζα της Ουκρανίας έχει καθορίσει ως κεντρική της προτεραιότητα την επίτευξη των πληθωριστικών της στόχων και, συνεπώς, είναι πιθανόν να αρχίσει να απελευθερώνει τη συναλλαγματική της πολιτική, όπως άλλωστε προβλέπεται και στις υποχρεώσεις της χώρας έναντι του Δ.Ν.Τ. Σημειώνεται, επίσης, ότι η Κεντρική Τράπεζα, κατά τη διάρκεια του καλοκαιριού, μείωσε το προεξοφλητικό της επιτόκιο κατά τρεις φορές μέσα σε τρεις μήνες (συνολικά 2,5%).

Η επίσημη ισοτιμία της Γκρίβνας έναντι του Δολαρίου Η.Π.Α. στις 31.12.2010 ανήλθε σε 7,9617 UAH / USD. Η επίσημη ισοτιμία της Γκρίβνας έναντι του Δολαρίου Η.Π.Α. για το 2010 (μέσος όρος) ανήλθε σε 7,94 UAH/USD, αυξημένη από 7,79 UAH/USD για το 2009.

Η επίσημη ισοτιμία της Γκρίβνας έναντι του Ευρώ στις 31.12.2010 ανήλθε σε 10,5731 UAH / EUR. Η επίσημη ισοτιμία της Γκρίβνας έναντι του Ευρώ για το 2010 (μέσος όρος) ανήλθε σε 10,53 UAH/ EUR, μειωμένη από 10,87 UAH/ EUR για το 2009.

Το 2010, η προσφορά χρήματος αυξήθηκε κατά 22,8% (2009: μείωση κατά 5,5%) και η νομισματική βάση κατά 15,8%, πολύ κοντά στους στόχους του Δ.Ν.Τ., ήτοι 15,4% (2009: αύξηση κατά 4,4%). Ο ρυθμός αύξησης της νομισματικής βάσης

συγκρατήθηκε κατά τους τρεις τελευταίους μήνες του έτους μάλλον λόγω των παρεμβάσεων της Κεντρικής Τράπεζας στη διατραπεζική αγορά συναλλάγματος.

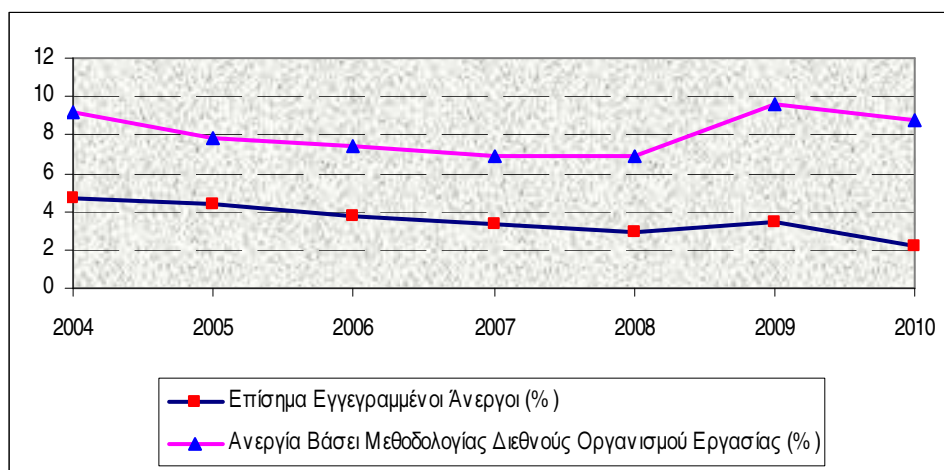
Οι διογκωμένες εισαγωγές έναντι στην επιβράδυνση της ανάπτυξης των εξαγωγών και την υψηλή ζήτηση για συνάλλαγμα από τους πολίτες, δημιούργησαν πιέσεις υποτίμησης στη Γκρίβνα, οι οποίες ανάγκασαν την Κεντρική Τράπεζα να υποστηρίξει το εθνικό νόμισμα με USD 2,2 δισ. κατά τους τέσσερις τελευταίους μήνες του έτους.

Την 1 Ιανουαρίου 2011, λειτουργούσαν στην Ουκρανία 176 τράπεζες με άδεια από την Κεντρική Τράπεζα, και 18 τράπεζες είχαν τεθεί υπό καθεστώς εκκαθάρισης. Το παθητικό των τραπεζών ήταν UAH 803,8 δισ. και το ενεργητικό UAH 945,5 δισ.

Τα έσοδα των ουκρανικών τραπεζών για το 2010 μειώθηκαν κατά 4,3% σε σχέση με το 2009 σε UAH 136,8 δισ. και οι δαπάνες τους μειώθηκαν κατά 17,4% σε UAH 149,9 δισ. Την 1 Ιανουαρίου 2011, το αρνητικό οικονομικό αποτέλεσμα στο τραπεζικό σύστημα ανήλθε σε UAH 13 δισ., τρεις φορές μικρότερο από την 1/1/2010 (UAH 38,4 δισ.)

6. Ανεργία / Μισθοί

Η επίσημα καταγεγραμμένη ανεργία στη χώρα, κατά το 2010, μειώθηκε κατά 1,2% και διαμορφώθηκε στο 2,2% του οικονομικά ενεργού πληθυσμού της χώρας σε ηλικία εργασίας, εγγεγραμμένοι στην Κρατική Υπηρεσία Απασχόλησης. Η πορεία του εν λόγω δείκτη ήταν πτωτική για όλη την εν λόγω περίοδο (ήτοι τρίμηνο: 2,6%, εξάμηνο: 2,4%, εννιάμηνο: 2,2%). Οι άνεργοι σε ηλικία εργασίας, εγγεγραμμένοι στην Κρατική Υπηρεσία Απασχόλησης, ανήλθαν κατά μέσο όρο για το 2010 σε 452,1 χιλ.

Πηγή: Στατιστική Επιτροπή Ουκρανίας

Εξέλιξη Ποσοστού Ανεργίας, 2004 - 2010

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Επίσημα Εγγεγραμμένοι Άνεργοι (%)	4,7	4,4	3,8	3,3	2,9	3,4	2,2
Ανεργία Βάσει Μεθοδολογίας Διεθνούς Οργανισμού Εργασίας (%)	9,2	7,8	7,4	6,9	6,9	9,6	8,8

Πηγή: Στατιστική Επιτροπή Ουκρανίας

Η ανεργία, σύμφωνα με τη μεθοδολογία του Διεθνούς Οργανισμού Εργασίας, μειώθηκε, για το 2010, κατά 0,8%, και έφτασε το 8,8% (τρίμηνο: 9,8%, εξάμηνο: 9,2%, εννιάμηνο: 8,7%). Οι άνεργοι σε ηλικία εργασίας, σύμφωνα με τη μεθοδολογία του Διεθνούς Οργανισμού Εργασίας, ανήλθαν κατά μέσο όρο για το 2010 σε 1,784 εκατ.

Όπως καθίσταται εμφανές και από τους παραπάνω πίνακες, η ανεργία στην Ουκρανία ακολουθούσε μια πτωτική πορεία για την περίοδο 2004-2008 η οποία ανακόπηκε το 2009 λόγω της ύφεσης στη χώρα.

Για το 2010, ο μέσος μηνιαίος μισθός στην Ουκρανία ανήλθε σε UAH 2.239. Οι υψηλότεροι μέσοι μισθοί καταβλήθηκαν στις αεροπορικές μεταφορές (UAH 6.773) και στις χρηματοοικονομικές δραστηριότητες (UAH 4.602) ενώ οι χαμηλότεροι στην αλιεία (UAH 1.191), στις επιχειρήσεις ξενίας και εστίασης (UAH 1.455) και στον τομέα ιατρικής και κοινωνικής πρόνοιας (UAH 1.631).

Σύμφωνα με την Στατιστική Επιτροπή της Ουκρανίας, ο μέσος ονομαστικός μισθός στη χώρα αυξήθηκε, το 2010, κατά 17,4% σε σύγκριση με το 2009, ενώ ο πραγματικός μισθός αυξήθηκε κατά 10,2%.

Το 2010 συνεχίστηκαν οι μεγάλες αποκλίσεις στο μέσο μισθό ανά γεωγραφική περιοχή της χώρας, με τους υψηλότερους μέσους μισθούς να καταγράφονται στην πόλη του Κιέβου (UAH 3.431), στην περιφέρεια του Donetsk (UAH 2.549), στην περιφέρεια του Dnipropetrovsk (UAH 2.369), στην περιφέρεια του Κιέβου (UAH 2.295) και στην περιφέρεια του Luhansk (UAH 2.271). Οι χαμηλότεροι μισθοί καταγράφηκαν στις περιφέρειες Chernihiv (UAH 1.711), Volyn (UAH 1.692) και Ternopil (UAH 1.659).

Ρυθμός Αυξήσεως Ονομαστικού και Πραγματικού Μισθού (2004 – 2010)

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Ονομαστικός Μισθός (μεταβολή από το προηγούμενο έτος, %)	27,5	36,7	29,2	29,7	33,7	5,5	17,4
Ονομαστικός Μισθός (UAH)	590	806	1.041	1.351	1.806	1.906	2.239
Πραγματικός Μισθός (μεταβολή από το προηγούμενο έτος, %)	23,8	20,3	18,3	12,5	6,3	-9,2	10,2

Πηγή: Στατιστική Επιτροπή Ουκρανίας

7. Εξωτερικό εμπόριο αγαθών

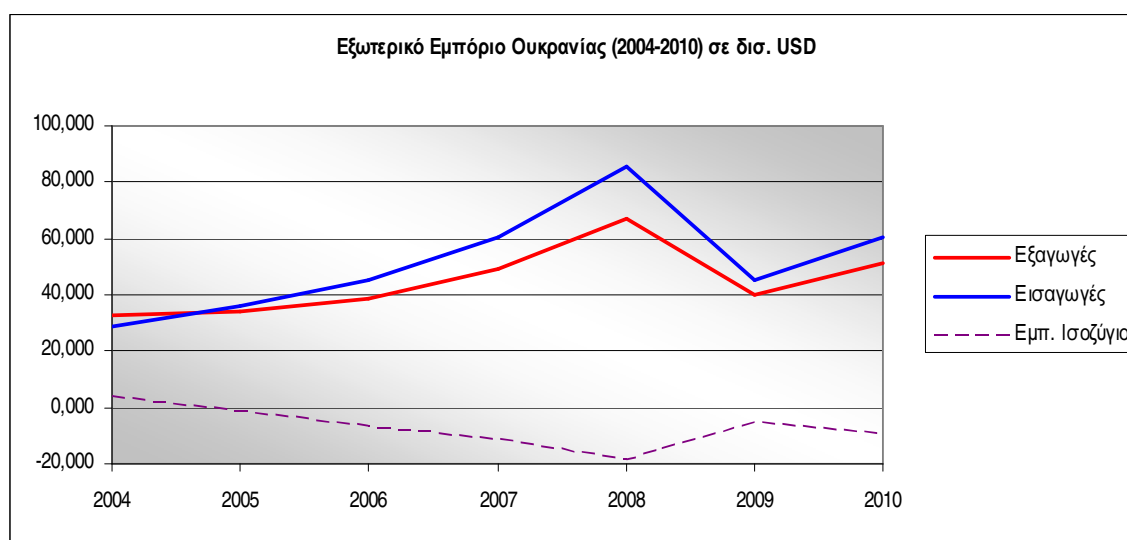
Σύμφωνα με στοιχεία της Στατιστικής Επιτροπής της Ουκρανίας, το 2010, οι ουκρανικές εξαγωγές αγαθών αυξήθηκαν κατά 29,5% σε σχέση με το 2009 σε USD 51,4 δισ. και οι εισαγωγές αυξήθηκαν κατά 33,7% σε σχέση με το 2009 σε USD 60,7 δισ. Αν και οι αυξήσεις φαίνονται σημαντικές για τα μεγέθη, σημειώνεται ότι παρά την ανάπτυξη στο εξωτερικό εμπόριο, τα προ της κρίσης επίπεδα δεν έχουν ακόμη επιτευχθεί.

Το έλλειμμα του εμπορικού ισοζυγίου της Ουκρανίας ανήλθε σε USD 9,3 δισ. αυξημένο κατά 62,4% από το 2009 και ο όγκος εμπορίου αυξήθηκε κατά 31,8% σε USD 112,2 δισ. Σημειώνεται ότι, το 2009, ο όγκος του ουκρανικού εμπορίου σημείωσε σοβαρή μείωση (-44,1%) με τις εξαγωγές να έχουν μειωθεί από το 2008 κατά 40,7% και τις εισαγωγές κατά 46,9%.

Εξωτερικό Εμπόριο Ουκρανίας 2004-2010 σε δισ. USD

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Εξαγωγές	32,672	34,287	38,368	49,248	66,954	39,703	51,431
Εισαγωγές	28,996	36,141	45,034	60,670	85,535	45,436	60,740
Εμπ. Ισοζύγιο	3,676	-1,854	-6,666	-11,422	-18,581	-5,733	-9,310
Όγκος Εμπορίου	61,668	70,428	83,402	109,918	152,489	85,139	112,171

Πηγή: Στατιστική Επιτροπή Ουκρανίας

Πηγή: Στατιστική Επιτροπή Ουκρανίας

7.1. Ουκρανικές εξαγωγές αγαθών

Όσον αφορά στις ουκρανικές εξαγωγές, η γενική κατηγορία προϊόντων που γνώρισε τη σημαντικότερη αύξηση ήταν τα "Μέταλλα κοινά και τεχνουργήματα από τα μέταλλα αυτά (XV)" (αύξηση από το 2009: 35,2%, συμμετοχή στις εξαγωγές του 2010: 33,7%). Άλλες σημαντικές αυξήσεις σημειώθηκαν στα "Ορυκτά προϊόντα (V)" (αύξηση από το 2009: 72,6%, συμμετοχή στις εξαγωγές του 2010: 13,1%), το "Υλικό μεταφορών (XVII)" (αύξηση από το 2009: 104,4%, συμμετοχή στις εξαγωγές του 2010: 6,3%), οι "Μηχανές και συσκευές, ηλεκτρικό υλικό και τα μέρη τους (XVI)" (αύξηση από το 2009: 13,1%, συμμετοχή στις εξαγωγές του 2010: 11%), τα "Προϊόντα των χημικών και των συναφών βιομηχανιών (VI)" (αύξηση από το 2009: -38,3%, συμμετοχή στις εξαγωγές του 2010: 6,8%), τα "Λίπη και Λάδια Ζωικά ή Φυτικά (III)" (αύξηση από το 2009: 45,7%, συμμετοχή στις εξαγωγές του 2010: 5,1%), κ.ο.κ. Μικρές μειώσεις σημειώθηκαν μόνο σε κατηγορίες με αμελητέα συμμετοχή στις εξαγωγές.

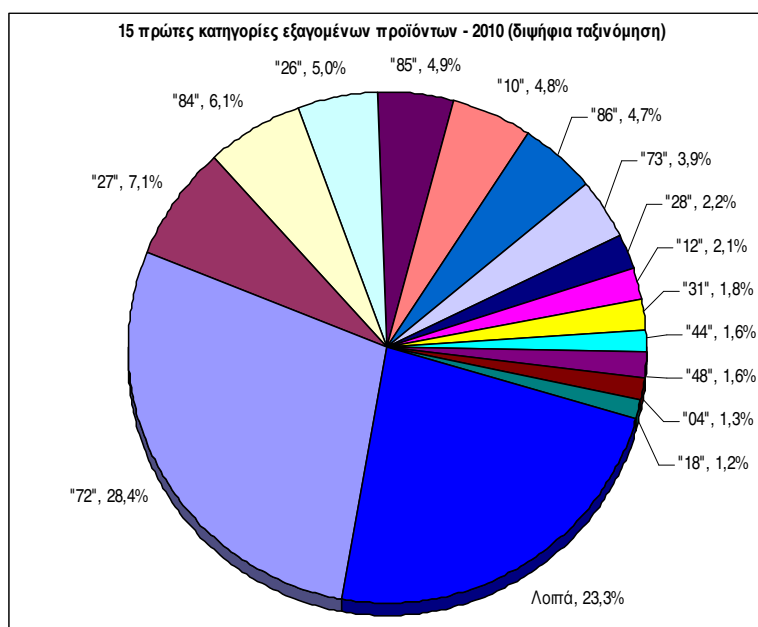
Με βάση τις διψήφιες κατηγορίες προϊόντων, συνεχίζεται η εντυπωσιακή κυριαρχία της κλάσης "72 - Χυτοσίδηρος, σίδηρος και χάλυβας" στις εξαγωγές, η οποία καλύπτει άνω του ενός τετάρτου των ουκρανικών εξαγωγών, με τη δεύτερη κλάση "27 - Ορυκτά καύσιμα, ορυκτά λάδια και προϊόντα της απόσταξης αυτών" να έχει πολύ μεγάλη διαφορά καλύπτοντας μόλις το 7,1%. Για μια ακόμη χρονιά, τα βιομηχανικά προϊόντα και τα προϊόντα που άπτονται της βιομηχανικής παραγωγής

συνεχίζουν να καλύπτουν μεγάλο ποσοστό των ουκρανικών εξαγωγών. Σημειωτέον, δε, ότι οι πρώτες 15 κλάσεις καλύπτουν περίπου το 76,7% των συνολικών εξαγωγών της Ουκρανίας για το 2010, δεδομένο που καταδεικνύει την περιορισμένη διαφοροποίηση τους. Για το 2010, οι κύριες ουκρανικές εξαγωγές ήταν οι εξής:

**Ουκρανικές εξαγωγές αγαθών 2010 – 15 πρώτες κατηγορίες εξαγομένων προϊόντων
(διψήφια ταξινόμηση) – σε χιλιάδες USD**

α/α	Κατηγορία προϊόντος	Αξία	Αύξηση / μείωση % από 2009	% επί του συνόλου
1.	72 - Χυτοσίδηρος, σίδηρος και χάλυβας	14.626.608,8	42,7	28,4
2.	27 - Ορυκτά καύσιμα, ορυκτά λάδια και προϊόντα της απόσταξης αυτών	3.661.425,1	71,8	7,1
3.	84 - Πυρηνικοί αντ/ρες, λέβητες, μηχανές, συσκευές και μηχ. Επινοήσεις	3.135.318,0	12,5	6,1
4.	26 - Μεταλλεύματα, σκουριές και τέφρες	2.576.162,5	92,2	5,0
5.	85 - Μηχανές, συσκευές και υλικά ηλεκτρικά και τα μέρη τους	2.535.098,3	13,9	4,9
6.	10 - Δημητριακά	2.467.060,7	-30,6	4,8
7.	86 - Οχήματα και υλικό για σίδηρ/κές ή παρόμοιες γραμμές και τα μέρη τους	2.400.884,0	209,0	4,7
8.	73 - Τεχνουργήματα από χυτοσίδηρο, σίδηρο ή χάλυβα	1.993.667,9	2,4	3,9
9.	28 - Ανόργανα χημικά προϊόντα	1.129.360,5	64,3	2,2
10.	12 - Σπέρματα και καρποί ελαιώδεις	1.085.659,1	4,4	2,1
11.	31 - Λιπάσματα	940.625,4	9,6	1,8
12.	44 - Ξυλεία, ξυλοκάρβουνα και τεχνουργήματα από ξύλο	827.994,1	24,5	1,6
13.	48 - Χαρτί και χαρτόνια. τεχνουργήματα από κυτταρίνη, χαρτί ή χαρτόνι	822.773,3	17,6	1,6
14.	04 - Γάλα και προϊόντα γαλακτοκομίας, αυγά πτηνών. μέλι φυσικό	648.786,6	36,2	1,3
15.	18 - Κακάο και παρασκευάσματα αυτού	591.611,9	31,9	1,2

Πηγή: Στατιστική Επιτροπή Ουκρανίας

Πηγή: Στατιστική Επιτροπή Ουκρανίας

Η χώρα που απορρόφησε και για το 2010 το μεγαλύτερο ποσοστό των ουκρανικών εξαγωγών είναι η Ρωσία με 26,1% του συνολικού όγκου (2009: 21,4% του συνολικού όγκου), σημειώνοντας σοβαρή αύξηση κατά 58,1% σε σύγκριση με τα μεγέθη του 2009. Δεύτερη, με μεγάλη διαφορά, ακολουθεί η Τουρκία, η οποία προμηθεύτηκε 5,9% των ουκρανικών εξαγωγών για το 2010, η Ιταλία με 4,7% και σχεδόν 100% αύξηση, η Λευκορωσία με 3,7%, η Πολωνία με 3,5%, κ.α. Εκ του συνόλου των εξαγωγών της Ουκρανίας, οι χώρες της ΚΑΚ απορρόφησαν 36,4%, οι ευρωπαϊκές χώρες 26,9% (Ε.Ε. 18,5%), οι ασιατικές χώρες 26,7% κτλ.

Ουκρανικές εξαγωγές αγαθών 2010 – Οι μεγαλύτεροι πελάτες της Ουκρανίας

α/α	Χώρα	Χιλ. USD	% επί του συνόλου	Αύξηση / μείωση % από 2009
1	Ρωσία	13.431.881,0	26,1	58,1
2	Τουρκία	3.026.668,7	5,9	42,3
3	Ιταλία	2.412.347,5	4,7	96,5
4	Λευκορωσία	1.899.198,1	3,7	50,9
5	Πολωνία	1.787.225,2	3,5	47,9
6	Γερμανία	1.499.472,9	2,9	20,1
7	Ινδία	1.426.117,0	2,8	23,7
8	Αίγυπτος	1.327.993,7	2,6	31,2
9	Κίνα	1.316.550,1	2,6	-8,2
10	Καζακστάν	1.300.504,9	2,5	-8,3
11	Λίβανος	1.033.255,3	2,0	48,9
12	Ιράν	1.030.745,0	2,0	36,4
13	Ουγγαρία	860.084,3	1,7	17,8
14	Η.Π.Α.	812.209,0	1,6	224,3
15	Μολδαβία	713.525,6	1,4	2,9
	Λοιπές χώρες	17.552.743,3	34,0	
51	Ελλάδα¹	164.050,0	0,3	63,5

Πηγή: Στατιστική Επιτροπή Ουκρανίας

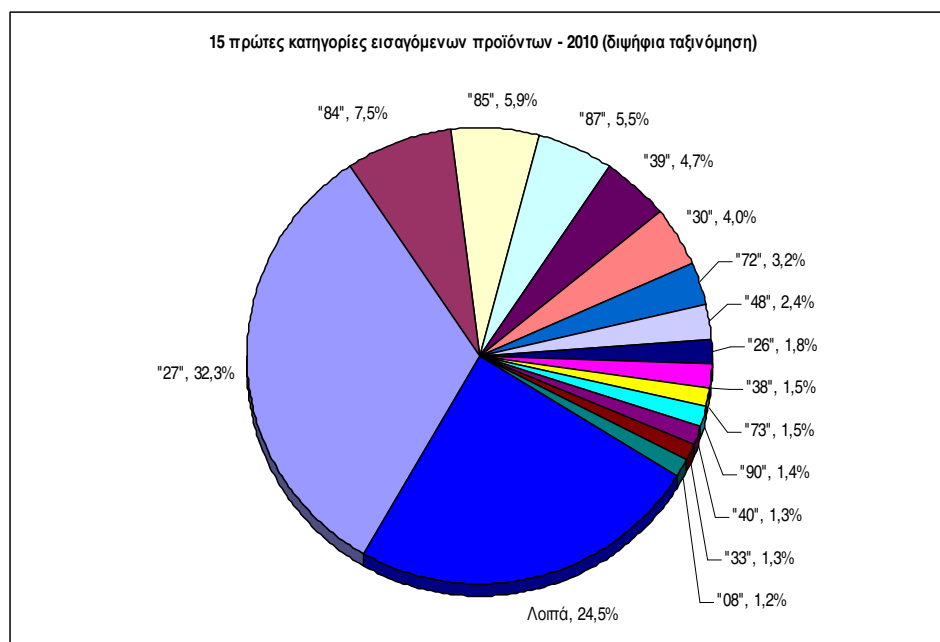
7.2. Ουκρανικές εισαγωγές αγαθών

Όσον αφορά στις ουκρανικές εισαγωγές, η γενική κατηγορία προϊόντων που γνώρισε τη σημαντικότερη αύξηση ήταν τα "Ορυκτά προϊόντα (V)" (αύξηση από το 2009: 34,6%, συμμετοχή στις εισαγωγές του 2010: 34,8%) και ακολουθούν οι "Μηχανές και συσκευές, ηλεκτρικό υλικό και τα μέρη τους (XVI)" (αύξηση από το 2009: 30,6%, συμμετοχή στις εισαγωγές του 2010: 13,4%), τα "Προϊόντα των χημικών και συναφών βιομηχανιών (VI)" (αύξηση από το 2009: 21,1%, συμμετοχή στις εισαγωγές του 2010: 10,6%), τα "Μέταλλα κοινά και τεχνουργήματα από τα μέταλλα αυτά (XV)" (αύξηση από το 2009: 54,2%, συμμετοχή στις εισαγωγές του 2010: 6,8%) κ.ο.κ.

Με βάση τις διηγήσιμες κατηγορίες προϊόντων, χαρακτηριστική είναι η κυριαρχία της κλάσης "27 - Ορυκτά καύσιμα, ορυκτά λάδια και προϊόντα της απόσταξης αυτών" στο 1/3 των ουκρανικών εισαγωγών, η οποία σημείωσε αύξηση

¹ Σημειώνεται ότι τα στοιχεία της Στατιστικής Επιτροπής της Ουκρανίας και της Εθνικής Στατιστικής Υπηρεσίας της Ελλάδος δεν συμβαδίζουν.

33,9% από το 2009. Ακολουθεί με 7,5% επί του συνόλου η κλάση "84 - Πυρηνικοί αντ/ρες, λέβητες, μηχανές, συσκευές και μηχ. επινοήσεις". Οι πρώτες 15 κλάσεις καλύπτουν περίπου το 75,5% των συνολικών εισαγωγών της Ουκρανίας για το 2010, δεδομένο που καταδεικνύει την περιορισμένη διαφοροποίηση τους, όπως συμβαίνει και στις εξαγωγές. Για το 2010, οι κύριες ουκρανικές εισαγωγές ήταν οι εξής:

Πηγή: Στατιστική Επιτροπή Ουκρανίας

**Ουκρανικές εισαγωγές αγαθών 2010 – 15 πρώτες κατηγορίες εισαγομένων προϊόντων
(διψήφια ταξινόμηση) – σε χιλιάδες USD**

α/α	Κατηγορία προϊόντος	Αξία	Αύξηση / μείωση % από 2009	% επί του συνόλου
1.	27 - Ορυκτά καύσιμα, ορυκτά λάδια και προϊόντα της απόσταξης αυτών	19.602.725,2	33,9	32,3
2.	84 - Πυρηνικοί αντ/ρες, λέβητες, μηχανές, συσκευές και μηχ. επινοήσεις	4.563.802,1	15,7	7,5
3.	85 - Μηχανές, συσκευές και υλικά ηλεκτρικά και τα μέρη τους	3.603.172,8	56,0	5,9
4.	87 - Αυτοκίνητα οχήματα, ελκυστήρες, ποδήλατα και άλλα οχήματα για χειρσαίες μεταφορές, τα μέρη και εξαρτήματα τους	3.320.612,3	69,1	5,5
5.	39 - Πλαστικές ύλες και τεχνουργήματα από αυτές τις ύλες	2.867.271,5	33,9	4,7
6.	30 - Φαρμακευτικά προϊόντα	2.445.836,0	14,8	4,0
7.	72 - Χυτοσίδηρος, σίδηρος και χάλυβας	1.921.369,6	71,9	3,2
8.	48 - Χαρτί και χαρτόνια. τεχνουργήματα από κυτταρίνη, χαρτί ή χαρτόνι	1.438.617,2	19,6	2,4
9.	26 - Μεταλλεύματα, σκουριές και τέφρες	1.104.687,9	44,8	1,8
10.	38 - Διάφορα χημικά προϊόντα	898.003,6	49,9	1,5
11.	73 - Τεχνουργήματα από χυτοσίδηρο, σίδηρο ή χάλυβα	884.522,8	42,7	1,5
12.	90 - Όργανα και συσκευές οπτικής, φωτογραφίας ή κινηματογραφίας, μέτρησης, ελέγχου ή ακριβείας	857.914,4	31,7	1,4
13.	40 - Καουτσούκ και τεχνουργήματα από καουτσούκ	794.168,7	52,1	1,3
14.	33 - Αιθέρια έλαια και ρητινοειδη. Προϊόντα αρωματοποίησης ή καλλωπισμού	772.182,8	12,6	1,3

15.	08 - Καρποί και φρούτα βρώσιμα	733.340,9	16,1	1,2
-----	--------------------------------	-----------	------	-----

Πηγή: Στατιστική Επιτροπή Ουκρανίας

Η μεγαλύτερη προμηθεύτρια της Ουκρανίας για το 2010 ήταν η Ρωσία με 36,5% του συνολικού όγκου των ουκρανικών εισαγωγών (2009: 29,1%), σημειώνοντας σοβαρή αύξηση κατά 67,7% σε σύγκριση με τα μεγέθη του 2009. Ακολουθεί, με μεγάλη διαφορά η Κίνα, καταλαμβάνοντας ποσοστό 7,7% επί των ουκρανικών εισαγωγών, η Γερμανία με 7,6%, η Πολωνία με 4,6%, η Λευκορωσία με 4,2%, κ.α. Εκ του συνόλου των εισαγωγών της Ουκρανίας, από τις χώρες της ΚΑΚ προήλθε το 44%, από ευρωπαϊκές χώρες το 32,9% (Ε.Ε. 25,3%), από ασιατικές χώρες το 16,5% κτλ.

Ουκρανικές εισαγωγές αγαθών 2010 – Οι μεγαλύτεροι προμηθευτές της Ουκρανίας

α/α	Χώρα	Χιλ. USD	% επί του συνόλου	Αύξηση / μείωση % από 2009
1	Ρωσία	22.198.006	36,5	67,7
2	Κίνα	4.700.394	7,7	71,9
3	Γερμανία	4.603.082	7,6	19,5
4	Πολωνία	2.788.810	4,6	28,5
5	Λευκορωσία	2.567.589	4,2	51,7
6	Η.Π.Α.	1.766.758	2,9	37,4
7	Ιταλία	1.390.272	2,3	22,0
8	Τουρκία	1.298.282	2,1	36,3
9	Ουγγαρία	1.214.631	2,0	79,1
10	Γαλλία	1.106.658	1,8	13,9
11	Αζερμπαϊτζάν	951.192	1,6	236,4
12	Ολλανδία	837.885	1,4	23,7
13	Ηνωμένο Βασίλειο	820.977	1,4	26,1
14	Ιαπωνία	801.830	1,3	54,3
15	Νότια Κορέα	786.043	1,3	38,5
	Λοιπές χώρες	12.907.563	21,3	
49	Ελλάδα ²	104,142	0,2	25,8

Πηγή: Στατιστική Επιτροπή Ουκρανίας

8. Εξωτερικό εμπόριο υπηρεσιών

Για το 2010, η Ουκρανία εξήγαγε υπηρεσίες αξίας USD 11,759 δισ. και εισήγαγε υπηρεσίες αξίας USD 5,448 δισ. με αποτέλεσμα πλεόνασμα USD 6,312 δισ.

Τη μερίδα του λέοντος στις ουκρανικές εξαγωγές υπηρεσιών κρατούν οι μεταφορές καλύπτοντας το 66,7% του συνόλου, ενώ σημείωσαν και σημαντική αύξηση από το 2010 (24,5%). Περίπου οι μισές εισροές στον τομέα των μεταφορών προέρχονται από τα τέλη διαμετακόμισης στους αγωγούς της χώρας (περί τα USD 3,4 δισ.), ήτοι οι μεταφορές καυσίμων (πετρελαίου, φυσικού αερίου).

Αναλυτικά:

Ουκρανικές εξαγωγές υπηρεσιών 2010

²Σημειώνεται ότι τα στοιχεία της Στατιστικής Επιτροπής της Ουκρανίας και της Εθνικής Στατιστικής Υπηρεσίας της Ελλάδος δεν συμβαδίζουν.

	Χιλ. USD	% επί του συνόλου	Αύξηση / μείωση % από 2009
Σύνολο	11.759.406	100	22,5
Μεταφορές	7.848.001	66,7	24,5
Διάφορες επιχειρηματικές, επαγγελματικές και τεχνικές υπηρεσίες	1.509.190	12,8	23,2
Χρηματοοικονομικές υπηρεσίες	476.903	4,1	28,3
Επισκευές	426.884	3,6	-0,8
Ταξίδια	381.111	3,2	27,4
Υπηρεσίες μέσω Η/Υ	358.093	3	28,5
Επικοινωνίες	345.026	2,9	7,4
Κατασκευαστικές υπηρεσίες	140.867	1,2	13,9
Άλλες επιχειρηματικές υπηρεσίες	131.525	1,1	31,9
Ασφαλιστικές υπηρεσίες	70.453	0,6	-13,3
Δικαιώματα χρήσης και άδειες εκμετάλλευσης	41.514	0,4	184,4
Προσωπικές, πολιτιστικές υπηρεσίες και υπηρεσίες αναψυχής	27.621	0,2	-13,7
Κυβερνητικές υπηρεσίες	2.219	0	-85,1

Πηγή: Στατιστική Επιτροπή Ουκρανίας

Όσον αφορά στις ουκρανικές εισαγωγές υπηρεσιών, την πρώτη θέση κρατούν επίσης οι μεταφορές καλύπτοντας το 21,5% του συνόλου με τις χρηματοοικονομικές υπηρεσίες να ακολουθούν με 19,9% επί του συνόλου.

Εντύπωση προκαλεί η αύξηση στα "Δικαιώματα χρήσης και άδειες εκμετάλλευσης" καθώς η Ουκρανία έχει πολλάκις χαρακτηριστεί ως μια από τις χώρες όπου ακμάζουν οι παραβιάσεις των πνευματικών δικαιωμάτων.

Συγκεκριμένα, σύμφωνα με τη Microsoft Ukraine το ποσοστό της πειρατείας σε λογισμικό στην Ουκρανία ανέρχεται σε 85% ενώ και το Γραφείο Οικονομικών Υποθέσεων της Αμερικανικής Πρεσβείας περιέλαβε, σε έκθεσή του, την υπαίθρια αγορά βιβλίων και ηλεκτρονικών αγαθών της περιοχής Petronka του Κιέβου μεταξύ των 17 πλέον σημαντικών αγορών ηλεκτρονικής πειρατείας παγκοσμίως. Επίσης, πολλές εταιρείες που έχουν επενδύσει στη χώρα έχουν καταγγείλει κατάχρηση και κλοπή των ευρεσιτεχνιών τους.

Αξιοσημείωτες είναι επίσης οι αυξήσεις στις "Προσωπικές, πολιτιστικές υπηρεσίες και υπηρεσίες αναψυχής" με 35,7% και στα "Ταξίδια" με 22,7%.

Αναλυτικά:

Ουκρανικές εισαγωγές υπηρεσιών 2010

	Χιλ. USD	% επί του συνόλου	Αύξηση / μείωση % από 2009
Σύνολο	5.447.694	100	5,3
Μεταφορές	1.170.749	21,5	17,4
Χρηματοοικονομικές υπηρεσίες	1.085.525	19,9	-17,7
Διάφορες επιχειρηματικές, επαγγελματικές και τεχνικές υπηρεσίες	878.147	16,1	-1,9
Κυβερνητικές υπηρεσίες	529.645	9,7	15,3
Δικαιώματα χρήσης και άδειες εκμετάλλευσης	435.328	8	67,8
Ταξίδια	347.224	6,4	22,7
Άλλες επιχειρηματικές υπηρεσίες	233.356	4,3	46,1
Προσωπικές, πολιτιστικές υπηρεσίες και υπηρεσίες αναψυχής	194.660	3,6	35,7

Υπηρεσίες μέσω Η/Υ	179.542	3,3	13,4
Επικοινωνίες	125.830	2,3	-19,1
Ασφαλιστικές υπηρεσίες	113.235	2,1	-18,1
Κατασκευαστικές υπηρεσίες	106.584	2	-32,9
Επισκευές	47.872	0,9	3,5

Πηγή: Στατιστική Επιτροπή Ουκρανίας

Η χώρα προς την οποία η Ουκρανία εξήγαγε σχεδόν το μισό του συνόλου των υπηρεσιών της για το 2010 ήταν η Ρωσία, για τους λόγους που εξηγούνται παραπάνω (μεταφορές καυσίμων), με τις Η.Π.Α. να έπονται με μόλις 5,1%.

Αναλυτικά:

Ουκρανικές εξαγωγές υπηρεσιών 2010 – Οι μεγαλύτεροι αποδέκτες ουκρανικών υπηρεσιών

α/α	Χώρα	Χιλ. USD	% επί του συνόλου	Αύξηση / μείωση % από 2009
1	Ρωσία	5.157.056	43,9	148,7
2	Η.Π.Α.	596.931	5,1	130,1
3	Ηνωμένο Βασίλειο	557.829	4,7	101,1
4	Ελβετία	431.188	3,7	142,2
5	Κύπρος	418.665	3,6	90,8
6	Γερμανία	337.241	2,9	89,8
7	Βέλγιο	239.422	2,0	104,7
8	Ουγγαρία	223.874	1,9	329,5
9	Βρετ. Παρθ. Νήσοι	203.183	1,7	82,1
10	Αυστρία	182.837	1,6	111,6
11	Παναμάς	168.257	1,4	142,3
12	Τουρκία	154.583	1,3	87,3
13	Λευκορωσία	131.838	1,1	154,2
14	Ιταλία	127.248	1,1	104,6
15	Γαλλία	123.565	1,1	140,1
	Λοιπές χώρες	2.705.688	23,0	
24	Ελλάδα ³	80.653	0,7	97

Πηγή: Στατιστική Επιτροπή Ουκρανίας

Οι τρεις πρώτες χώρες στην παροχή υπηρεσιών στην Ουκρανία, ήτοι η Κύπρος, η Ρωσία και το Ηνωμένο Βασίλειο σημείωσαν σχετικά κοντινές επιδόσεις (15%, 14,6% και 11%) αντίστοιχα.

Αναλυτικά:

Ουκρανικές εισαγωγές υπηρεσιών 2010 – Οι μεγαλύτεροι παροχείς υπηρεσιών στην Ουκρανία

α/α	Χώρα	Χιλ. USD	% επί του συνόλου	Αύξηση / μείωση % από 2009
1	Κύπρος	817.552	15,0	122,2
2	Ρωσία	793.484	14,6	120,4
3	Ηνωμένο Βασίλειο	598.845	11,0	91,6
4	Η.Π.Α.	379.419	7,0	126,9
5	Γερμανία	353.418	6,5	97,8

³ Σημειώνεται ότι τα στοιχεία της Στατιστικής Επιτροπής της Ουκρανίας και της Εθνικής Στατιστικής Υπηρεσίας της Ελλάδος δεν συμβαδίζουν.

6	Γαλλία	230.179	4,2	76,1
7	Τουρκία	224.719	4,1	126,2
8	Ελβετία	178.581	3,3	94,9
9	Σουηδία	158.887	2,9	122,8
10	Αυστρία	144.050	2,6	63,1
11	Πολωνία	141.157	2,6	111,7
12	Ολλανδία	125.070	2,3	98,4
13	Βρετ. Παρθ. Νήσοι	91.954	1,7	338,1
14	Βέλγιο	63.855	1,2	95,2
15	Λευκορωσία	63.269	1,2	144,4
	Λοιπές χώρες	1.083.258	19,9	
27	Ελλάδα ⁴	23.899	0,4	86,6

Πηγή: Στατιστική Επιτροπή Ουκρανίας

9. Ξένες άμεσες επενδύσεις

Σύμφωνα με στοιχεία της Στατιστικής Επιτροπής, η Ουκρανία κατά το 2010 προσέλκυσε ξένες άμεσες επενδύσεις αξίας USD 4,68 δισ., ανεβάζοντας το σύνολο των από το εξωτερικό εισερχόμενων επενδύσεων στη χώρα σε USD 44,71 δισ. αυξημένο κατά 11,7% από το προηγούμενο έτος.

Ως μεγαλύτεροι επενδυτές στη χώρα καταγράφονται οι: Κύπρος με 22,2% του συνόλου (2009: 21,5%), η Γερμανία με 15,8% (2009: 16,5%), η Ολλανδία με 10,5% (2009: 10%), η Ρωσία με 7,6% (2009: 6,7%), η Αυστρία με 5,9% (2009: 6,5%) κ.ο.κ. (Για την Ελλάδα βλ. **B.4. Ελληνική επενδυτική παρουσία στην Ουκρανία**).

Σημειώνεται ότι η Ουκρανία σκοπεύει να εξετάσει μια σειρά συμβάσεων αποφυγής διπλής φορολόγησης και ειδικότερα αυτή με την Κύπρο ώστε να καταπολεμηθούν οι καταχρηστικές μεταβιβαστικές τιμολογήσεις και η δια αυτών εξαγωγή κεφαλαίων και επανεισαγωγή τους με τη μορφή ξένων άμεσων επενδύσεων.

	Συνολικός όγκος άμεσων επενδύσεων έως την 1/1/2011 (εκατ. USD)	% επί του συνόλου
Σύνολο	44.708	100
Κύπρος	9.915	22,2
Γερμανία	7.077	15,8
Ολλανδία	4.708	10,5
Ρωσία	3.403	7,6
Αυστρία	2.658	5,9
Γαλλία	2.299	5,1
Ηνωμένο Βασίλειο	2.367	5,3
Σουηδία	1.730	3,9
Βρετανικές Παρθένες Νήσοι	1.461	3,3
Η.Π.Α.	1.192	2,7
Ιταλία	982	2,2

⁴ Σημειώνεται ότι τα στοιχεία της Στατιστικής Επιτροπής της Ουκρανίας και της Εθνικής Στατιστικής Υπηρεσίας της Ελλάδος δεν συμβαδίζουν.

Πολωνία	936	2,1
Ελβετία	859	1,9
Λοιπές Χώρες	5.121	11,5

Πηγή: Στατιστική Επιτροπή Ουκρανίας

Η αξία των εισερχόμενων ξένων άμεσων επενδύσεων στην Ουκρανία από την Ευρωπαϊκή Ένωση για το 2010 ανήλθε σε USD 3,6 δισ. (77% του συνόλου των ΞΑΕ / 2009: 73%), ανεβάζοντας το σύνολο των από την Ε.Ε. εισερχόμενων επενδύσεων σε USD 35,23 δισ. αυξημένο κατά 11,4%.

Οι περισσότερες επενδύσεις έως σήμερα στην Ουκρανία έχουν γίνει είτε μέσω ιδιωτικοποιήσεων κρατικών εταιριών, τις οποίες διαχειρίζεται ο εθνικός φορέας αποκρατικοποιήσεων "State Property Fund", είτε μέσω εξαγορών επιχειρήσεων που περιήλθαν στην ιδιοκτησία ιδιωτών κατά τα πρώτα χρόνια της δεκαετίας του ενενήντα. Οι ξένες επενδύσεις που αφορούν στην εγκαθίδρυση πραγματικά νέων παραγωγικών μονάδων στη χώρα (greenfield investments) αφορούν σε μικρό μέρος των συνολικών έως σήμερα επενδύσεων.

Σύμφωνα με προβλέψεις από ειδικούς της αγοράς, η Ουκρανία θα προσελκύσει για το 2011 περί τα USD 7 δισ. άμεσων ξένων επενδύσεων. Αν και το ποσό φαίνεται σημαντικά αυξημένο από το 2010, πρέπει να ληφθεί υπ'όψιν ότι τα περισσότερα εξ αυτών των κεφαλαίων θα διοχετευθούν στην ολοκλήρωση των εγκαταστάσεων για το Ευρωπαϊκό Πρωτάθλημα Ποδοσφαίρου 2012, και όχι στους τομείς που έχουν πραγματικά ανάγκη τις επενδύσεις όπως ο αγροτικός και ο ενεργειακός τομέας.

Σημειωτέον, ότι το επενδυτικό και εν γένει επιχειρηματικό κλίμα στην Ουκρανία δεν είναι το βέλτιστο, όπως αντικατοπτρίζεται από την υποβάθμισή της για το 2010 στον δείκτη οικονομικής ελευθερίας που συντάσσει ετησίως το ίδρυμα Heritage Foundation και η Wall Street Journal, στην 164^η θέση μεταξύ 183 χωρών (τελευταία μεταξύ των 43 χωρών της Ευρώπης), την πολύ χαμηλή θέση που έλαβε στην έκθεση "Doing Business" του IFC και της Παγκόσμιας Τράπεζας, κατατασσόμενη 145^η από 183 χώρες, με βάση την ανάλυση των συνθηκών που παράγουν ευνοϊκό επιχειρηματικό κλίμα για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις, καθώς και τη 134^η της θέση μεταξύ 178 χωρών, όσον αφορά στη διαφθορά στη χώρα, στην έκθεση της διεθνούς Μ.Κ.Ο. "Transparency International".

10. Σχέσεις με Ευρωπαϊκή Ένωση και Διεθνές Νομισματικό Ταμείο

Οι διαπραγματεύσεις της Ουκρανικής Κυβέρνησης για την Σφαιρική και Σε Βάθος Συμφωνία Ελευθέρων Συναλλαγών (DCFTA) με την Ε.Ε. συνεχίστηκαν καθ' όλη τη διάρκεια του 2010 και έχει εκφραστεί πολλάκις η αισιοδοξία και από τα δύο μέρη για την υπογραφή της εν λόγω συμφωνίας εντός του 2011.

Σημαντική εξέλιξη αποτέλεσε για την ουκρανική οικονομία, η εκ νέου συμφωνία με το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο, τον Ιούλιο του 2010, για πιστωτικό πρόγραμμα οικονομικής πολιτικής, το οποίο θα στηριχθεί από Διευθέτηση Ετοιμότητας Παροχής (Stand-By Agreement) διάρκειας δύομιση ετών και ύψους 10

δισ. SDR (περίπου USD 14,9 δισ.). Ο στόχος του οικονομικού προγράμματος είναι η εδραίωση της δημοσιονομικής και χρηματοοικονομικής σταθερότητας, η επίσπευση των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων, η βιώσιμη και ισορροπημένη ανάπτυξη, η μείωση του ελλείμματος και η σταθερή βελτίωση του δημόσιου χρέους, με έμφαση στην αποκατάσταση της υγείας του τραπεζικού συστήματος και την ενίσχυση του τομέα του φυσικού αερίου με εξισορρόπηση των οικονομικών της Naftogaz Ukrayiny. Παρά ταύτα, λόγω της από ουκρανικής πλευράς καθυστέρησης των συμφωνηθεισών διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων – κυρίως της μεταρρύθμισης στο συνταξιοδοτικό σύστημα – η παροχή της τρίτης δόσης έχει αναβληθεί επ' αόριστον.

Η συμφωνία αυτή ήρθε σε συνέχεια αναβολής, από το Νοέμβριο του 2009, εκταμίευσης της τέταρτης δόσης προηγούμενου δανείου του Δ.Ν.Τ., λόγω της μη-συμμόρφωσης της προηγούμενης Κυβέρνησης με τις εισηγήσεις του Ταμείου για δημοσιονομική πειθαρχία, παρά τις επανειλημμένες προειδοποιήσεις.

11. Ενεργειακές εξελίξεις

Η Naftogaz εισήγαγε, κατά το 2010, 36,5 δισ. κ.μ. φυσικού αερίου από τη ρωσική Gazprom. Οι τιμές κυμάνθηκαν για το τέταρτο τρίμηνο σε USD 253/1.000 κ.μ., το τρίτο τρίμηνο σε USD 248,72/1.000 κ.μ., το δεύτερο τρίμηνο σε USD 232,85/1.000 κ.μ. και το πρώτο τρίμηνο σε USD 330/1.000 κ.μ.

Το φυσικό αέριο το οποίο διαμετακομίστηκε μέσω της Ουκρανίας στη Δυτική Ευρώπη κατά το 2010 αυξήθηκε από το 2009 κατά 2,78% σε 95,426 δισ. κ.μ. από 92,846 δισ. κ.μ. Ο συνολικός όγκος φυσικού αερίου (μεταφορά σε Ουκρανούς καταναλωτές, διαμετακόμιση στη Δυτική Ευρώπη και στις χώρες ΚΑΚ και εσωτερική μετακίνηση) που μεταφέρθηκε από την Ukrtransgas το 2010 ανήλθε σε 149,961 δισ. κ.μ. και ήταν αυξημένος κατά 6,25% από 141,146 δισ. κ.μ. Στο τέλος του 2010 υπεγράφη ουκρανο-ρωσική συμφωνία με την οποία η Gazprom εγγυάται τη, μέσω Ουκρανίας, ετήσια διαμετακόμιση 112 δισ. κ.μ. φυσικού αερίου για τα επόμενα πέντε έτη.

Συμφωνία για τιμή φυσικού αερίου

Τον Απρίλιο, υπεγράφη συμφωνία δια της οποίας η Ρωσία προσέφερε έκπτωση ύψους USD 100 επί της τιμής (USD 330 / 1.000 κ.μ.) του φυσικού αερίου με το οποίο προμηθεύει την Ουκρανία, με τη διευκρίνιση ότι αν η τιμή πέσει κάτω των USD 330, η έκπτωση θα είναι 30% επί της συμβατικής τιμής, για 30 δισ. κ.μ. φυσικού αερίου για το 2010 και για 40 δισ. κ.μ. φυσικού αερίου ετησίως έως τη λήξη της σχετικής σύμβασης το 2019. Επίσης, ανακοινώθηκε ότι η Ρωσία δεν θα επιβάλει πρόστιμα για την αγορά ποσοτήτων φυσικού αερίου, οι οποίες θα είναι μικρότερες από τις συμφωνηθείσες.

Στην ίδια συνάντηση, συμφωνήθηκε ότι η παρουσία του Ρωσικού Στόλου της Μαύρης Θάλασσας στην Κριμαία θα επεκταθεί κατά 25 έτη μετά το 2017, και κατόπιν για επιπλέον 5 έτη, αν καμία από τις δύο πλευρές δεν αποσυρθεί από τη συμφωνία.

Παρά ταύτα, προσφάτως παρατηρείται και πάλι έντονη κινητικότητα από ουκρανικής πλευράς για επανακαθορισμό της συνάρτησης με την οποία καθορίζεται η τιμή του φυσικού αερίου για την Ουκρανία.

Εκσυγχρονισμός δικτύου / Πρόταση για συγχώνευση Naftogaz - Gazprom

Στο πλαίσιο των συζητήσεων για τον εκσυγχρονισμό του συστήματος διαμετακόμισης φυσικού αερίου της Ουκρανίας, το Μάιο, ο Ρώσος Πρωθυπουργός, κ. Putin, κατέθεσε πρόταση στον κ. V. Yanukovich για τη συγχώνευση της Naftogaz Ukrainy με την Gazprom. Συγκεκριμένη απάντηση δεν υπήρξε αλλά σύμφωνα με τις μέχρι σήμερα δηλώσεις από ουκρανικής πλευράς, θα προτιμηθεί άλλη οδός εκσυγχρονισμού / ιδιωτικοποίησης της Naftogaz, ενώ σύμφωνα με τον Ουκρανό Πρόεδρο στις σχετικές συζητήσεις θα πρέπει να συμμετέχει και η Ε.Ε., ως ο κύριος καταναλωτής του μεταφερόμενου φυσικού αερίου. Σε μετέπειτα δηλώσεις του, ο Γενικός Διευθυντής της Gazprom, κ. A. Miller, συνέδεσε άμεσα τον εκσυγχρονισμό του συστήματος διαμετακόμισης φυσικού αερίου της Ουκρανίας με μια τέτοια συγχώνευση.

Επιστροφή φυσικού αερίου στη RosUkrEnergo

Τον Ιούνιο, το Διαιτητικό Δικαστήριο του Εμπορικού Επιμελητηρίου της Στοκχόλμης υποχρέωσε τη Naftogaz να επιστρέψει 11 δισ. κ.μ. φυσικού αερίου στην εταιρεία RosUkrEnergo, η οποία έχει έδρα στην Ελβετία, και να καταβάλει επιπρόσθετη ποσότητα 1,1 δισ. κ.μ. ως αποζημίωση. Η RosUkrEnergo ήταν ο μονοπωλιακός προμηθευτής φυσικού αερίου στην Ουκρανία για την περίοδο 2006-2008. Το Ανώτατο Δικαστήριο της Ουκρανίας επικύρωσε αποφάσεις του Πρωτοδικείου και του Εφετείου που επιβεβαίωσαν την απόφαση του Διαιτητικού Δικαστηρίου του Εμπορικού Επιμελητηρίου της Στοκχόλμης, και η ουκρανική κυβέρνηση έχει ξεκινήσει τις επιστροφές.

Αύξηση τιμών φυσικού αερίου για οικιακή χρήση

Η Ουκρανική Κυβέρνηση, κατόπιν συμφωνίας και κατόπιν επανειλημμένων πιέσεων από το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο, έλαβε, τον Ιούλιο, την απόφαση να αυξήσει κατά 50% τις τιμές του φυσικού αερίου για οικιακή χρήση. Σύμφωνα με την Κυβέρνηση, το μέτρο αυτό ήταν απαραίτητο για να εξασφαλιστεί το νέο δάνειο της χώρας από το Δ.Ν.Τ. – καθώς η τιμή του φυσικού αερίου βρισκόταν σε τεχνητά χαμηλό επίπεδο, με τη βοήθεια κρατικής υποστήριξης, τακτική που συνεχίστηκε από τα χρόνια της Σοβιετικής Ένωσης – ώστε να συνδράμει στη μείωση του δημοσιονομικού ελλείμματος.

Σημαντικά προγράμματα για ενέργεια

Κατά τη διάρκεια συνεδρίασης της Επιτροπής για την Οικονομική Μεταρρύθμιση, ο Πρόεδρος της Ουκρανίας, κ. V. Yanukovich, ανακοίνωσε, δέκα εθνικά προγράμματα υψηλής προτεραιότητας, με το πλέον σημαντικό να είναι η κατασκευή τερματικού σταθμού με δυνατότητα υποδοχής 10 δισ. κ.μ. υγροποιημένου φυσικού αερίου στη Μαύρη Θάλασσα και το δεύτερο σημαντικότερο, η κατασκευή μονάδων παραγωγής αιολικής και ηλιακής ηλεκτρικής ενέργειας 2000 mW στην Κριμαία και στην περιοχή Zaporizhzhia.

Κύρωση της ένταξης της Ουκρανίας στην Ενεργειακή Κοινότητα

Σε συνέχεια της έγκρισης της ένταξης της Ουκρανίας στην Ενεργειακή Κοινότητα το Δεκέμβριο του 2009, στις 24 Σεπτεμβρίου 2010, υπεγράφη το

Πρωτόκολλο για την ένταξή της, το οποίο κυρώθηκε από ουκρανικής πλευράς το Δεκέμβριο του 2010. Η υπογραφή του Πρωτοκόλλου ήταν υπό την αίρεση της υιοθέτησης, από ουκρανικής πλευράς, νομοθεσίας για το φυσικό αέριο σε συμφωνία με τους κανόνες της Ε.Ε., η οποία και ψηφίστηκε τον Ιούλιο.

Ζημίες της Naftogaz Ukrainy για το 2010

Η Naftogaz Ukrainy έκλεισε το 2010 με καθαρές ζημίες UAH 21,431 δισ. από κέρδη UAH 1,259 δισ. το προηγούμενο έτος, παρά την αύξηση κατά 21,49% των εσόδων της σε UAH 91,3 δισ.

B. ΔΙΜΕΡΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΕΛΛΑΔΟΣ - ΟΥΚΡΑΝΙΑΣ

1. Διμερές συμβατικό πλαίσιο – Συμφωνίες οικονομικής συνεργασίας

Οι οικονομικές σχέσεις των δυο χωρών διέπονται από τα εξής συμβατικά κείμενα:

- Συνθήκη Φιλίας και Συνεργασίας μεταξύ της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Ουκρανίας (1997)
- Συμφωνία Οικονομικής, Βιομηχανικής, Επιστημονικής και Τεχνολογικής Συνεργασίας (Αθήνα, 15.1.1992, Ν.2142/1993 ΦΕΚ 86/Α/28.5.1993).
- Συμφωνία για την Προώθηση και Αμοιβαία Προστασία των Επενδύσεων (Κίεβο, 1.9.1994, Ν.2317/1995 ΦΕΚ 125Α/19.6.1995, έναρξη ισχύος 4.1.1997)
- Συμφωνία για την Σύσταση Μικτής Διπλουργικής Επιτροπής Οικονομικής, Βιομηχανικής, Επιστημονικής και Τεχνολογικής Συνεργασίας (1994)
- Συμφωνία για τις Διεθνείς Οδικές, Επιβατικές και Εμπορευματικές Μεταφορές (Αθήνα, 11.11.1996 Ν.2506/1997 ΦΕΚ 119/Α/11.6.1997)
- Συμφωνία Τουριστικής Συνεργασίας (Αθήνα, 11.11.1996 Ν.2549/1997 ΦΕΚ 261/Α/19.12.1997, έναρξη ισχύος 17.1.1998)
- Συμφωνία για Οικονομική, Τεχνική και Επιστημονική συνεργασία στον τομέα της Γεωργίας (Κίεβο, 15.12.1997, Ν.2666/1998 ΦΕΚ 280/1998, έναρξη ισχύος 17.8.1999)
- Συμφωνία Αεροπορικών Μεταφορών (Κίεβο, 15.12.1997, Ν.2982/2002 ΦΕΚ 11Α/25.1.2002, έναρξη ισχύος 16.7.2002 ΦΕΚ 219/Α/20.9.2002)
- Συμφωνία Αποφυγής Διπλής Φορολογίας (Κίεβο, 6.11.2000 Ν.3046/2002 ΦΕΚ 199/Α/27.8.2002, έναρξη ισχύος 26.9.2003 ΦΕΚ 263/Α/18.11.2003)
- Ναυτιλιακή Συμφωνία (Κίεβο, 6.11.2000 Ν.2967/2001, ΦΕΚ 277/Α/6.12.2001, έναρξη ισχύος 14.3.2002).
- Συμφωνία Συνεργασίας σε Τελωνειακά Θέματα (Κίεβο, 6.11.2000 Ν.2977/2001 ΦΕΚ 296/Α/31.12.2001)
- Πρωτόκολλο 4ης Συνόδου ΜΔΕ για οικονομική, βιομηχανική, τεχνική, επιστημονική συνεργασία (Κίεβο, 08.06.06)

Επίσης, τον Δεκέμβριο 2006, υπεγράφη στην Αθήνα Συμφωνία Συνεργασίας μεταξύ του ΕΛΟΤ και του ουκρανικού φορέα “State Committee for Technical Regulation and Consumer Policy” DSSU στον τομέα της τυποποίησης.

Σε εκκρεμότητα βρίσκονται:

α) η σύναψη διμερούς συμφωνίας συνεργασίας στους τομείς των ταχυδρομείων και των τηλεπικοινωνιών. Οι δυο πλευρές έχουν συμφωνήσει επί του σχεδίου συμφωνίας και αναμένεται η υπογραφή της.

β) η τροποποίηση της διμερούς αεροπορικής συμφωνίας, ώστε να συμπεριλαμβάνει τις κοινοτικές ρήτρες. Στις 23-24 Ιουνίου 2007 διεξήχθησαν στο Κίεβο διαπραγματεύσεις μεταξύ των δύο πλευρών, οι οποίες κατέληξαν στην μονογραφή κειμένου συμφωνίας και την υπογραφή Μνημονίου Κατανόησης. Εκκρεμεί η υπογραφή της συμφωνίας.

γ) η πρόταση ουκρανικής πλευράς για σύναψη διμερούς συμφωνίας παρακολούθησης, έρευνας και πρόληψης φορολογικών παραβιάσεων.

2. Διμερές εμπόριο αγαθών

Η αυξητική τάση των ελληνικών εξαγωγών διακόπηκε το 2008 όταν και σημειώθηκε μικρή μείωση ενώ το 2009 οι ελληνικές εξαγωγές μειώθηκαν στα επίπεδα περίπου του 2005, κυρίως λόγω της κατακόρυφης μείωσης της ζήτησης στην Ουκρανία σε τομείς που άπτονται των ελληνικών εξαγωγών.

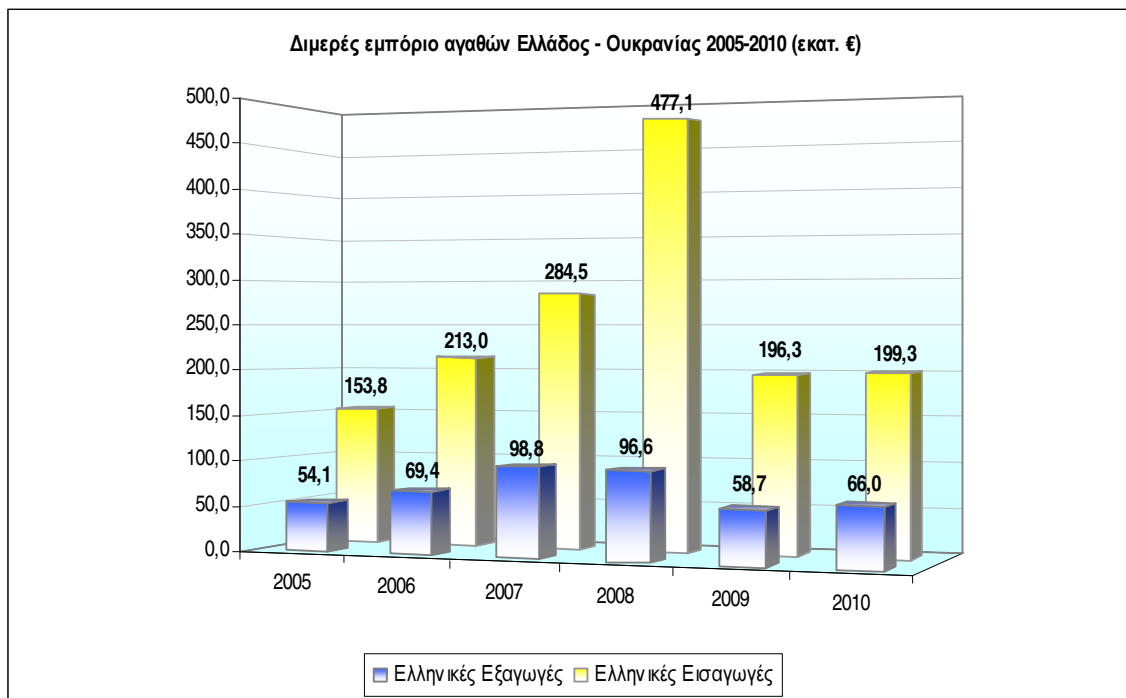
Το 2010 ήταν η πρώτη χρονιά μετά το 2007 κατά την οποία σημειώθηκε αύξηση των εξαγωγών αγαθών από την Ελλάδα στην Ουκρανία (κατά 12,4%). Οι αντίστοιχες εισαγωγές αυξήθηκαν κατά μόνο 1,5% μετά την κατακόρυφη μείωσή τους (-58,9%) το 2009. Το εμπορικό ισοζύγιο σημείωσε αμελητέα μείωση και παραμένει διευρυμένο (πάνω από δύο φορές οι ελληνικές εξαγωγές) και ο όγκος εμπορίου αυξήθηκε κατά 4%.

Γενικά, την τελευταία δεκαετία, ο όγκος των ελληνο-ουκρανικών εμπορικών συναλλαγών κινείται σε χαμηλά επίπεδα, τα οποία δεν ανταποκρίνονται στις δυνατότητες των δυο χωρών και στο εκδηλωμένο εκατέρωθεν ενδιαφέρον για συνεργασία. Ως αποτέλεσμα αυτού, οι δυο χώρες παραμένουν δευτερεύοντες και περιορισμένης σημασίας εμπορικοί εταίροι. Σύμφωνα με την ΕΣΥΕ, όσον αφορά στις εξαγωγές, η Ουκρανία είναι ο 40^{ος} πελάτης της Ελλάδος, και όσον αφορά στις εισαγωγές, ο 35^{ος} προμηθευτής της χώρας μας.

Διμερές εμπόριο αγαθών Ελλάδος – Ουκρανίας 2005-2010 (σε εκατ. €)

	2005	2006	2007	2008	2009	Μεταβολή 2008/2009	2010	Μεταβολή 2009/2010
Ελληνικές εξαγωγές	54,1	69,4	98,8	96,6	58,7	-39,2%	66,0	12,4%
Ελληνικές εισαγωγές	153,8	213,0	284,5	477,1	196,3	-58,9%	199,3	1,5%
Ισοζύγιο	-99,7	-143,6	-185,7	-380,5	-137,6	-63,8%	-133,3	-3,1%
Όγκος εμπορίου	207,9	282,4	383,3	573,7	255,0	-55,6%	265,3	4,0%

Πηγή: ΕΣΥΕ

Πηγή: ΕΣΥΕ

Από τους ακόλουθους πίνακες καθίσταται προφανές ότι, μετά την ιδιαίτερα αρνητική συγκυρία του 2009, επαναδημιουργείται μια δυναμική για τις ελληνικές εξαγωγές προς την Ουκρανία, η τάση της οποίας φαίνεται ότι συνεχίζεται και για το 2011.

2.1. Ελληνικές εξαγωγές

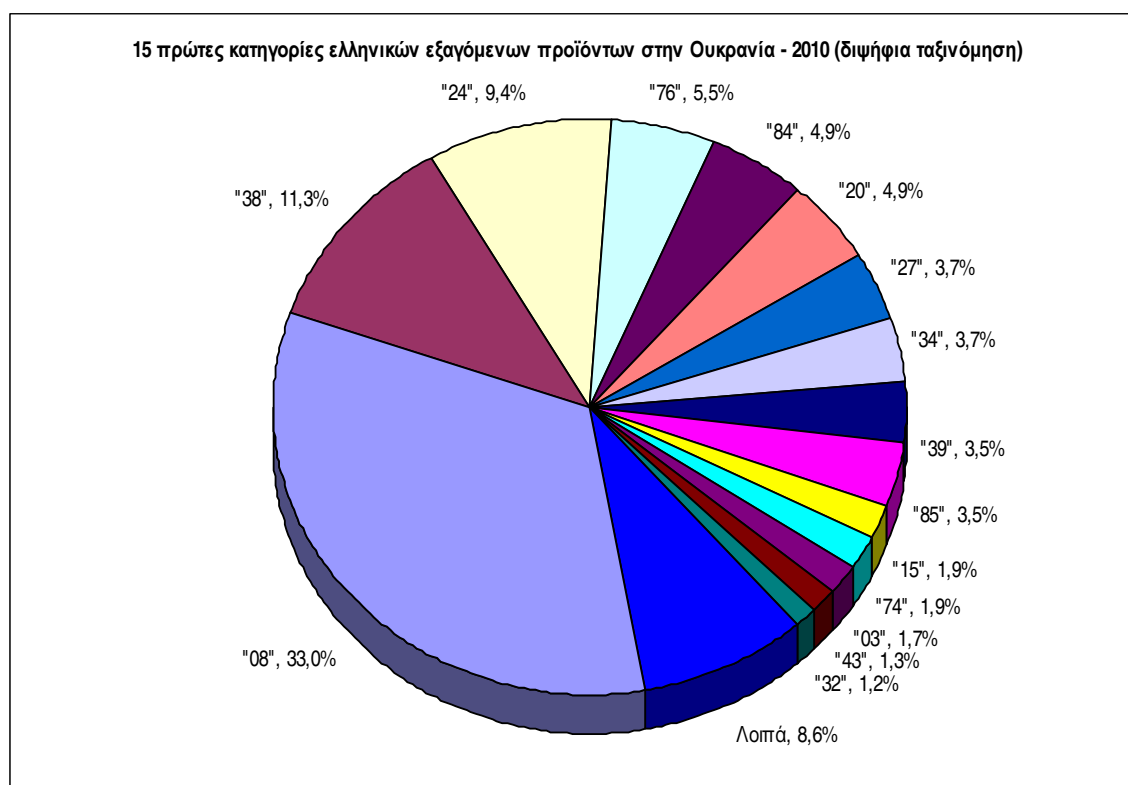
Όσον αφορά στις ελληνικές εξαγωγές στην Ουκρανία, η διαφοροποίηση των αγαθών συνεχίζει να είναι περιορισμένη, με τα δεκαπέντε πρώτα σε αξία προϊόντα διψήφιας δασμολογικής κλάσης να καλύπτουν πάνω από το 90% των ελληνικών εξαγωγών.

Σημειωτέον ότι δέκα εκ των δεκαπέντε κλάσεων γνώρισαν αύξηση των εξαγωγών τους (τουλάχιστον διψήφιου ποσοστού) και πέντε, μείωση. Τη μερίδα του λέοντος, ήτοι ένα τρίτο των ελληνικών εξαγωγών, καλύπτουν οι καρποί και τα φρούτα, οι εξαγωγές των οποίων γνώρισαν αύξηση από το 2009 κατά 64,7%. Καλή θέση και σημαντικές προοπτικές δείχνουν και τα χημικά προϊόντα με 11% των εξαγωγών και αύξηση 22,4% από το 2009. Σημαντική είναι η μείωση στις εξαγωγές του καπνού και του αλουμίνιου.

α/α	Κύρια εξαγόμενα προϊόντα στην Ουκρανία για το 2010	€	% επί του συνόλου	Μεταβολή 2009/2010
	Σύνολο	66.004.848	100,0	12,5%
1	08 - Καρποί και φρούτα βρώσιμα, φλούδες εσπεριδοειδών ή πεπονιών	21.758.641	33,0	64,7%
2	38 - Διάφορα χημικά προϊόντα	7.436.246	11,3	22,4%
3	24 - Καπνά και βιομηχανοποιημένα υποκατάστατα καπνού	6.199.481	9,4	-22,1%
4	76 - Αργίλιο και τεχνουργήματα από αργίλιο (αλουμίνιο)	3.600.846	5,5	-16,3%

5	84 - Πυρηνικοί αντ/ρες, λέβητες, μηχανές, συσκευές και μηχ. επινοήσεις	3.217.665	4,9	-9,2%
6	20 - Παρασκευάσματα λαχανικών, καρπών και φρούτων ή άλλων μερών φυτών	3.203.314	4,9	137,1%
7	27 - Ορυκτά καύσιμα, ορυκτά λάδια και προϊόντα της απόσταξης αυτών	2.440.893	3,7	36,5%
8	34 - Σαπούνια, παρασκευάσματα για πλύσιμο, παρασκευάσματα λιπαντικά, κεριά	2.415.067	3,7	47,8%
9	39 - Πλαστικές ύλες και τεχνουργήματα από αυτές τις ύλες	2.302.813	3,5	-11,2%
10	85 - Μηχανές, συσκευές και υλικά ηλεκτρικά και τα μέρη τους	2.283.863	3,5	47,8%
11	15 - Λίπη και λάδια ζωικά ή φυτικά και προϊόντα της διάσπασης αυτών	1.282.649	1,9	44,1%
12	74 - Χαλκός και τεχνουργήματα από χαλκό	1.250.579	1,9	666,7%
13	03 - Ψάρια και μαλακόστρακα	1.104.425	1,7	51,9%
14	43 - Γουνοδέρματα και γουναρικά, τεχνητά γουνοδέρματα	865.985	1,3	-1,4%
15	32 - Δεσφικά και βαφικά εκχυλίσματα - Ταννίνες, χρωστικά και χρώματα	808.591	1,2	30,3%
	Λοιπά προϊόντα	5.833.790	8,6	

Πηγή: ΕΣΥΕ

Πηγή: ΕΣΥΕ

Καθώς η οικονομία της Ουκρανίας βρίσκεται πλέον σε πορεία ανάκαμψης για την κάλυψη του χαμένου εδάφους από την κρίση του 2008-2009, οι τομείς της ουκρανικής οικονομίας με τις μεγαλύτερες προοπτικές για τις ελληνικές επιχειρήσεις κατά τα επόμενα έτη, συνεχίζουν να είναι τα τρόφιμα (φρέσκα και κατεργασμένα φρούτα, λαχανικά και αλιεύματα), η βιομηχανία τροφίμων (επεξεργασία και συσκευασία) – καθώς το βιοτικό επίπεδο της χώρας θα ανεβαίνει και θα πλησιάζει σταδιακά εκείνο της Ε.Ε. – και ο αγροτοβιομηχανικός τομέας (ιδίως στην αγροτική τεχνολογία και εξοπλισμό, στα αγροχημικά κλπ.) – καθώς η Ουκρανία αποτελεί χώρα

με μεγάλη παράδοση στον αγροτικό τομέα, ο εκσυγχρονισμός του οποίου έχει καθυστερήσει αλλά έχει μεγάλες προοπτικές.

Άλλοι τομείς τους οποίους θα μπορούσαν να εξερευνηθούν οι ελληνικές εξαγωγικές εταιρείες είναι τα καταναλωτικά αγαθά, τα προϊόντα υψηλής τεχνολογίας, η ανάπτυξη εξειδικευμένου λογισμικού, η κινητή τηλεφωνία, οι μεταφορές / διανομές / Logistics, οι καινοτόμες τεχνολογίες εξοικονόμησης ενέργειας, ο τουρισμός και ο χρηματοπιστωτικός τομέας.

Ο τομέας των κατασκευών, ο οποίος ήταν ο τομέας που τρώθηκε βαρύτερα από την κρίση στην Ουκρανία, έχει αρχίσει να ανακάμπτει, λόγω και των έργων για το Ευρωπαϊκό Πρωτάθλημα του 2012. Συνεπώς, εταιρείες που εξάγουν κατασκευαστικά υλικά, υλικά εξοπλισμού ξενοδοχείων και σταδίων ίσως βρουν ευκαιρίες συνεργασίας.

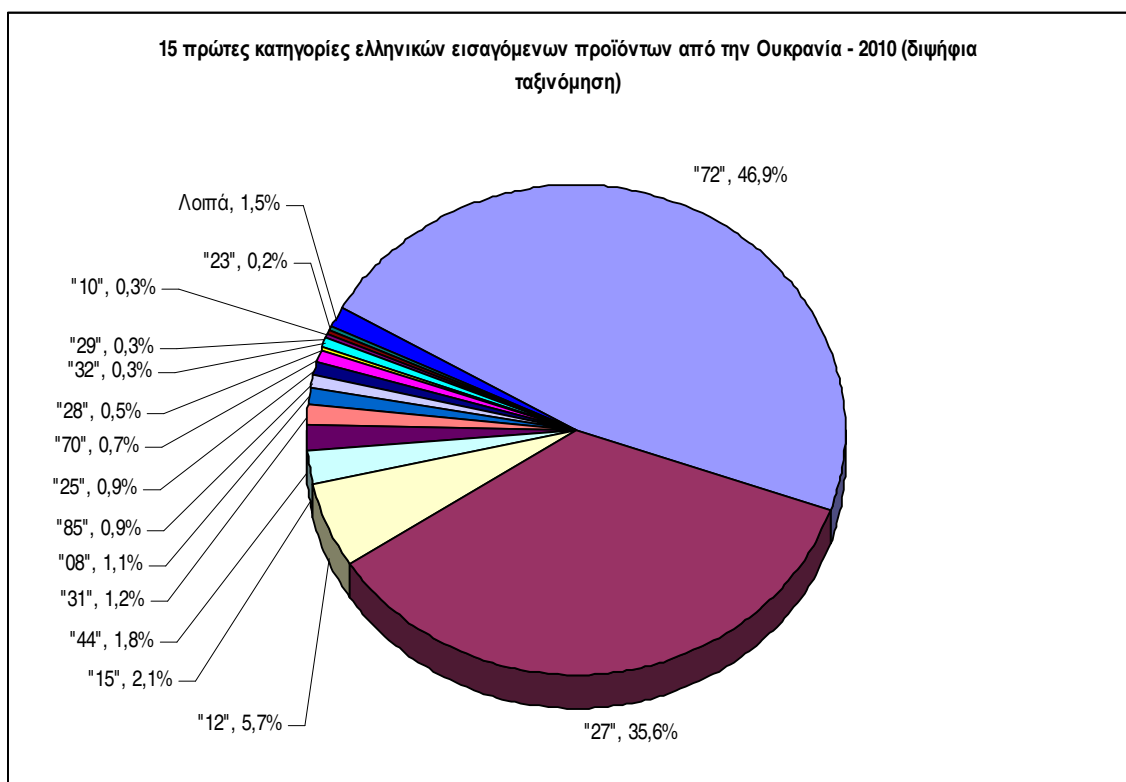
Θεωρούμε, επίσης, ότι οι ελληνικές εξωστρεφείς επιχειρήσεις θα βρουν, κατόπιν της υπογραφής της Σφαιρικής και σε Βάθος Συμφωνίας Ελευθέρων Συναλλαγών / DCFTA μεταξύ Ουκρανίας και Ε.Ε. (μεσοπρόθεσμα λόγω των μεταβατικών περιόδων που θα τεθούν σε ισχύ), πολλά περισσότερα ερείσματα για την ανάπτυξη δραστηριοτήτων και συνεργασία με επιχειρήσεις από την Ουκρανία.

2.2. Ελληνικές εισαγωγές

Όσον αφορά στις ελληνικές εισαγωγές από την Ουκρανία οι οποίες μετά την εντυπωσιακή μείωση κατά 58,9% το 2009, αυξήθηκαν κατά μόλις 1,6% το 2010, χαρακτηριστική είναι η κυριαρχία της κλάσης "72 - Χυτοσίδηρος, σίδηρος, χάλυβας" – η οποία καλύπτει σχεδόν τις μισές των ελληνικών εισαγωγών από την Ουκρανία, έχοντας σημειώσει αύξηση 28,2% από το 2009 – καθώς και το μεγάλο ποσοστό των ορυκτών καυσίμων (συμμετοχή: 35,6%, μεταβολή: 26,8%), ιδιαίτερα μετά τη θεαματική μείωση το 2009.

α/α	Κύρια εισαγόμενα προϊόντα από την Ουκρανία για το 2010	€	% επί του συνόλου	Μεταβολή 2009/2010
	Σύνολο	199.324.041	100,0	1,6%
1	72 - Χυτοσίδηρος, σίδηρος, χάλυβας	93.418.435	46,9	28,2%
2	27 - Ορυκτά καύσιμα, ορυκτά λάδια και προϊόντα της απόσταξης αυτών	70.893.067	35,6	26,8%
3	12 - Σπέρματα και καρποί ελαιώδεις	11.378.881	5,7	-46,2%
4	15 - Λίπη και λάδια ζωικά ή φυτικά και προϊόντα της διάσπασης αυτών	4.252.283	2,1	398,0%
5	44 - Ξυλεία, ξυλοκάrbουνα και τεχνουργήματα από ξύλο	3.533.695	1,8	-45,2%
6	31 - Λιπάσματα	2.401.940	1,2	-51,1%
7	08 - Καρποί και φρούτα βρώσιμα, φλούδες εσπεριδοειδών ή πεπονιών	2.149.508	1,1	9,3%
8	85 - Μηχανές, συσκευές και υλικά ηλεκτρικά και τα μέρη τους	1.838.892	0,9	379,3%
9	25 - Αλάτι, θείο, γαίες και πέτρες, γύψος, ασβέστης καιτσιμέντα	1.753.395	0,9	-4,2%
10	70 - Γυαλί και τεχνουργήματα από γυαλί	1.486.528	0,7	0,6%
11	28 - Ανόργανα χημικά πρ/ντα	951.268	0,5	-73,8%
12	32 - Δεφικά και βαφικά εκχυλίσματα - Ταννίνες, χρωστικά και χρώματα	692.419	0,3	45,3%
13	29 - Οργανικά χημικά προϊόντα	614.337	0,3	40,4%
14	10 - Δημητριακά	511.795	0,3	-93,0%
15	23 - Υπολείμματα και απορρίμματα βιομηχανιών ειδών διατροφής	421.285	0,2	-48,2%
	Λοιπά προϊόντα	3.026.313	1,5	

Πηγή: ΕΣΥΕ

Πηγή: ΕΣΥΕ

3. Διμερές εμπόριο υπηρεσιών

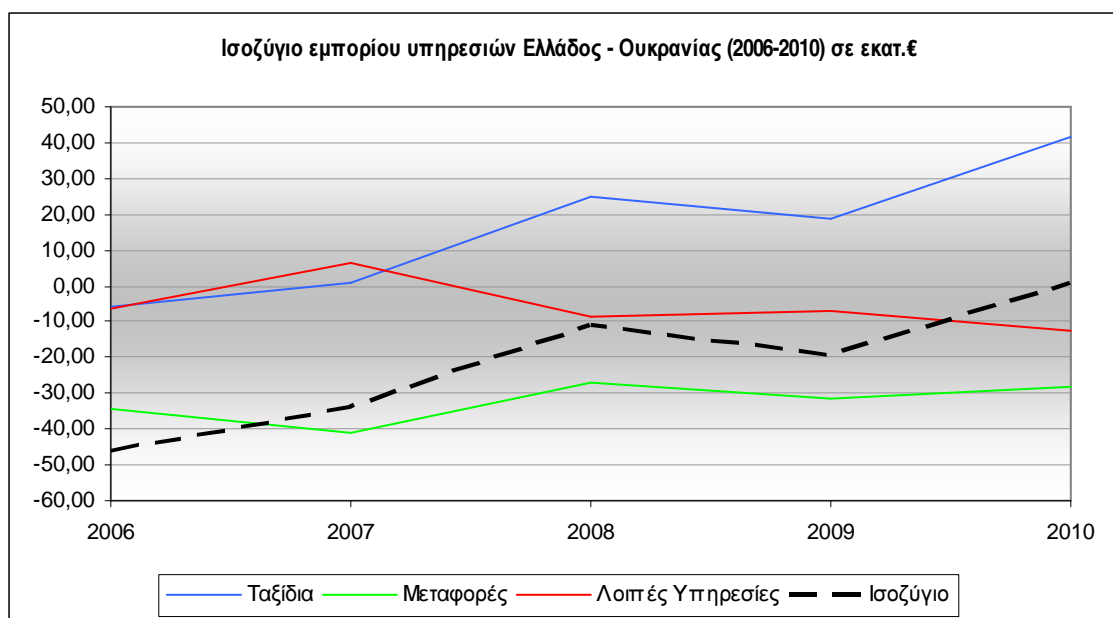
Σύμφωνα με τα στοιχεία της Τράπεζας της Ελλάδος, το διμερές εμπόριο υπηρεσιών μεταξύ της Ουκρανίας και της Ελλάδος, μόλις το 2010 σημείωσε – για πρώτη φορά στην πενταετία – πλεόνασμα ύψους €1 εκατ. υπέρ της χώρας μας. Το πλεόνασμα ήταν φυσική κατάληξη ενός συνεχώς μειούμενου ελλείμματος κατά την τελευταία πενταετία, όπως φαίνεται από την παρακάτω χρονική σειρά, κυρίως λόγω της σχεδόν σταθερής αύξησης των εισπράξεων στον τομέα των υπηρεσιών που άπτονται στα ταξίδια, τομέας που προσφέρει το 91,1% των ελληνικών εισπράξεων.

(Ποσά σε εκατ. €)	Ισοζύγιο υπηρεσιών Ελλάδος - Ουκρανίας					% επί του συνόλου (2010)	Μεταβολή 2009/2010
	2006	2007	2008	2009	2010		
Εισπράξεις	19,90	46,60	59,60	40,40	64,10	100,0	58,7
Ταξιδιωτικό	12,00	20,70	49,20	34,70	58,40	91,1	68,3
Μεταφορές	6,60	8,40	8,60	4,30	2,90	4,5	-32,6
Λοιπές Υπηρεσίες	1,30	17,50	1,80	1,40	2,80	4,4	100,0
Πληρωμές	66,20	80,40	70,60	59,60	63,10	100,0	5,9
Ταξιδιωτικό	17,80	19,80	24,50	15,70	16,80	26,6	7,0
Μεταφορές	40,90	49,40	35,90	35,60	30,80	48,8	-13,5
Λοιπές Υπηρεσίες	7,50	11,20	10,20	8,30	15,50	24,6	86,7
Ισοζύγιο	-46,30	-33,80	-11,00	-19,20	1,00		

Ταξιδιωτικό	-5,80	0,90	24,70	19,00	41,60
Μεταφορές	-34,30	-41,00	-27,30	-31,30	-27,90
Λοιπές Υπηρεσίες	-6,20	6,30	-8,40	-6,90	-12,70

Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος

Είναι χαρακτηριστική άλλωστε η σχεδόν παράλληλη τάση που διαφαίνεται στο γενικό ισοζύγιο και στο ισοζύγιο των εισπράξεων από ταξίδια.

Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος

4. Ελληνική επενδυτική παρουσία στην Ουκρανία

Σύμφωνα με τα στοιχεία της Εθνικής Στατιστικής Επιτροπής της Ουκρανίας, το σύνολο των εισερχομένων από την Ελλάδα στην Ουκρανία ξένων άμεσων επενδύσεων ανερχόταν την 1 Ιανουαρίου 2011 σε USD 328 εκατ. μειωμένο κατά USD 3 εκατ. κατά τη διάρκεια του 2010. Κατά την εν λόγω ημερομηνία, οι ελληνικές επενδύσεις αποτελούσαν το 0,9% του συνόλου των ξένων άμεσων επενδύσεων στη χώρα.

Μεταξύ των 45 ελληνικών εταιρειών που δραστηριοποιούνται στην ουκρανική αγορά συγκαταλέγονται οι: Eurobank, Τράπεζα Πειραιώς, Alpha Bank, Όμιλος "Μηχανική", Alumil, Balkan, Etem, Profilco, Yioula, Νεοχημική.

Είναι ευδιάκριτο ότι ο τομέας που έχει συγκεντρώσει το μεγαλύτερο ελληνικό επενδυτικό ενδιαφέρον στην Ουκρανία είναι ο τραπεζικός. Η EFG Eurobank εξαγόρασε την ουκρανική Universal Bank και, στις αρχές Ιουλίου 2007, έθεσε σε λειτουργία δίκτυο καταστημάτων στη χώρα. Επίσης, η Τράπεζα Πειραιώς εξαγόρασε τον Μάιο 2007 ποσοστό 78% της ουκρανικής τράπεζας International Commerce Bank, και η Alpha Bank, τον Μάρτιο του 2008, εξαγόρασε ποσοστό 90% της ουκρανικής τράπεζας OJSC Astra Bank.

Σημειώνεται, επίσης, ότι υπάρχουν συμμετοχές ελληνικών κεφαλαίων σε καταστατικά επιχειρήσεων που έχουν καταχωρηθεί ως εισερχόμενες από άλλες χώρες και όχι από την Ελλάδα, όπως π.χ. δεν έχει καταχωρηθεί ως ελληνική η επένδυση της Eurobank, ύψους άνω των USD 300 εκατ., η οποία έχει πραγματοποιηθεί μέσω της μητρικής εταιρίας στην Ελβετία και δεν προσμετράται στα επίσημα στοιχεία ως ελληνική.

Οι ουκρανικές επενδύσεις στην Ελλάδα χαρακτηρίζονται ως εμπιστευτικές και, συνεπώς, δεν είναι διαθέσιμες στο κοινό σύμφωνα με το Νόμο της Ουκρανίας "Περί κρατικών στατιστικών".

5. Τουρισμός

Οι τουριστικές σχέσεις της Ουκρανίας με την Ελλάδα είναι δυναμικά αναπτυσσόμενες και φαίνεται ότι παρουσιάζουν σημαντικές προοπτικές. Σύμφωνα με τα στοιχεία της Ουκρανικής Στατιστικής Επιτροπής, το 2010, συνολικά 63.467 Ουκρανοί επισκέφθηκαν την Ελλάδα (από 39.445 Ουκρανούς το 2009, ήτοι αύξηση 61%), εκ των οποίων 34.037 μέσω τουριστικών πρακτόρων (2009: 24.374) και 22.750 ως ιδιώτες (2009: 11.528) (οι υπόλοιποι για υπηρεσιακούς λόγους).

6. Αναπτυξιακή συνεργασία με την Ουκρανία

Σύμφωνα με τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία από την ΥΔΑΣ κατά τη σύνταξη της παρούσας, το συνολικό ποσό που διετέθη από την Ελλάδα το 2009⁵, για προγράμματα διμερούς αναπτυξιακής συνεργασίας με την Ουκρανία ανήλθε σε €2,866εκατ. Οι κυριότεροι τομείς αναπτυξιακής συνεργασίας στους οποίους διετέθη το ανωτέρω ποσό, είναι οι εξής:

Τομέας	Ποσό σε χιλ. €	Ποσοστό επί του συνόλου
Εκπαίδευση / Υποτροφίες / Έρευνα	2.406	84%
Πρόωθηση Επιχειρηματικότητας	178	6%
Παραγωγή Ενέργειας και Ενεργειακή Πολιτική	109	4%
Κοινωνικές Υπηρεσίες	105	4%
Τουριστική Διοίκηση	41	1%
Παροχή Φαρμακευτικού Υλικού	1	0%
Λοιπά	26	1%
Σύνολο	2.866	100%

Το ποσό που διέθεσε η Ελλάδα για προγράμματα διμερούς αναπτυξιακής συνεργασίας με την Ουκρανία το 2008 ήταν € 2,686εκατ.

⁵ Τα στοιχεία για το 2010 θα είναι διαθέσιμα μετά τον Ιούλιο του 2011

Γ. ΟΥΚΡΑΝΙΚΟ ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

1. Νομικό πλαίσιο εταιρειών

Καθώς η νομοθεσία στην Ουκρανία μεταβάλλεται συχνά και απροειδοποίητα, οι παρακάτω αναφερόμενες διατάξεις σκόπιμο είναι να λαμβάνονται ως ενδεικτικές μέχρι επιβεβαίωσής τους από ουκρανικό δικηγορικό γραφείο.

Τα εταιρικά ζητήματα στην Ουκρανία διέπονται από τον Αστικό Κώδικα, τον Εμπορικό Κώδικα και τους Νόμους "Περί εμπορικών εταιρειών", "Περί χρεογράφων και χρηματιστηρίου", "Περί καταχώρησης των νομικών προσώπων (εταιρειών) και των ατομικών επιχειρήσεων" και "Περί ανωνύμων εταιρειών".

Ο Νόμος "Περί ανωνύμων εταιρειών" εγκρίθηκε στις 30 Απριλίου 2009 με σκοπό τη βελτίωση του επενδυτικού κλίματος και την αύξηση της ουκρανικής ανταγωνιστικότητας αλλά και για να διορθώσει προβλήματα που υπήρχαν στην εφαρμογή του Νόμου "Περί εμπορικών εταιρειών" ο οποίος ήταν παρωχημένος σε σχέση με τις τρέχουσες επιχειρηματικές συνθήκες της χώρας. Ο Νόμος "Περί ανωνύμων εταιρειών" προβλέπει διετή προθεσμία έως τις 30 Απριλίου 2011 κατά την οποία θα πρέπει όλες οι ανώνυμες εταιρείες να διαμορφώσουν τα καταστατικά τους ώστε να συμμορφωθούν με τις διατάξεις του.

2. Μορφές επιχειρήσεων

Οι νομικές μορφές οργάνωσης επιχειρήσεων που χρησιμοποιούνται συνηθέστερα από ξένους επενδυτές στην Ουκρανία είναι αυτές της ανώνυμης εταιρείας, της εταιρείας περιορισμένης ευθύνης και του γραφείου αντιπροσωπείας, ενώ δεν συνηθίζονται άλλα είδη εταιρειών που προβλέπονται από την ουκρανική νομοθεσία, όπως ομόρρυθμες, ετερόρρυθμες και προσωπικές εταιρείες.

2.1. Ανώνυμη Εταιρεία

Η Ανώνυμη Εταιρεία (aktsionerne tovarystvo / AT) έχει νομική προσωπικότητα, κεφάλαιο διαιρεμένο σε συγκεκριμένο αριθμό μετοχών και τουλάχιστον δυο μετόχους. Τα περιουσιακά στοιχεία μιας ανώνυμης εταιρείας ανήκουν στην εταιρεία. Οι μέτοχοι απολαμβάνουν ορισμένων δικαιωμάτων που απορρέουν από την κυριότητα των μετοχών, όπως το δικαίωμα μερίσματος, συμμετοχής στην διοίκηση και συμμετοχής στην εναπομείνασα περιουσία μετά την λύση και εκκαθάριση της εταιρείας.

Μέχρι πρόσφατα υπήρχαν δυο ειδών ανώνυμες εταιρείες: οι "ανοιχτές" ανώνυμες εταιρείες (vidkryti aktsionerni tovarystva / VATs), οι μετοχές των οποίων μπορούν να προσφερθούν στο κοινό και να διακινηθούν στο χρηματιστήριο, και οι "κλειστές" ανώνυμες εταιρείες (zakryti aktsionerni tovarystva), η κυριότητα των μετοχών των οποίων παραμένει στους ιδρυτές της εταιρείας. Ο νέος Νόμος "Περί ανωνύμων εταιρειών", όμως, διαιρεί πλέον τις ανώνυμες εταιρείες σε ανώνυμες εταιρείες "ιδιωτικής φύσεως" (privatni aktsionerni tovarystva) και ανώνυμες εταιρείες "δημόσιας φύσεως" (publichni aktsionerni tovarystva).

Μια κλειστή ανώνυμη εταιρεία μπορεί να μετατραπεί σε ανοιχτή με τροποποίηση της σύστασης και του καταστατικού της. Το κατώτατο όριο του μετοχικού κεφαλαίου ανώνυμης εταιρείας ορίζεται σε 1.250 κατώτατους μισθούς (περίπου USD 148.000) κατά τη στιγμή της ίδρυσής της. Η ευθύνη των μετόχων για τα εταιρικά χρέη περιορίζεται στο ποσό που έχει καταβληθεί για τις μετοχές. Καταστατικά όργανα είναι η γενική συνέλευση των μετόχων, το διοικητικό συμβούλιο που είναι υπεύθυνο για την καθημερινή διαχείριση της εταιρείας, το εποπτικό συμβούλιο, αν η εταιρεία έχει άνω των 50 μετόχων, και η εξελεγκτική επιτροπή.

2.2. Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης

Η Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης (tovarystvo z obmezhenoiu vidprovidalnistiu / TOV) είναι η πλέον ευρέως χρησιμοποιούμενη μορφή εταιρικής δραστηριότητας, με ταχύτερες διαδικασίες σύστασης και ευκολότερη διαχείριση. Το κεφάλαιο της μοιράζεται σε μερίδια όπως ορίζεται από το καταστατικό της. Το ελάχιστο όριο του κεφαλαίου έχει οριστεί από το Δεκέμβριο του 2009 σε έναν κατώτατο ουκρανικό μισθό κατά τη στιγμή της ίδρυσής της. Η ευθύνη των μελών για τα εταιρικά χρέη περιορίζεται στην αξία των ατομικών τους συνεισφορών. Καταστατικά όργανα είναι η γενική συνέλευση των μετόχων, το διοικητικό συμβούλιο που είναι υπεύθυνο για την καθημερινή διαχείριση της εταιρείας και ένα εξελεγκτικό όργανο.

2.3. Γραφείο Αντιπροσωπείας

Μια αλλοδαπή εταιρεία μπορεί να ιδρύσει Γραφείο Αντιπροσωπείας (predstavnytstvo) στην Ουκρανία, το οποίο δεν είναι νομικό πρόσωπο, ομοιάζει με υποκατάστημα αλλά χωρίς εταιρική μορφή και εγγράφεται σε μητρώο που τηρείται στις κρατικές αρχές. Το γραφείο αντιπροσώπου λειτουργεί στην Ουκρανία για λογαριασμό της αλλοδαπής εταιρείας που αντιπροσωπεύει.

3. Φόροι και δασμοί

Το 2010, ψηφίστηκε ο νέος Φορολογικός Κώδικας, ο οποίος τέθηκε σε ισχύ από 1^{ης} Ιανουαρίου 2011, και αποτελεί την πρώτη σημαντική φορολογική μεταρρύθμιση στη χώρα. Δυστυχώς, λόγω ασαφών διατυπώσεων, διφορούμενων διατάξεων και αποκλινοσών ερμηνειών από φορολογούμενους και φορολογικές αρχές καθώς και σειρά από διαμαρτυρίες για τις διατάξεις του Κώδικα που αφορούν στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις (βλ. και Α.2.1.), ο Φορολογικός Κώδικας ήδη δέχεται πολλαπλές τροποποιήσεις κατά το 2011.

Η είσπραξη των φόρων ελέγχεται και διεξάγεται από την Κρατική Φορολογική Διοίκηση ενώ οι δασμοί εισπράττονται από την Κρατική Τελωνειακή Υπηρεσία. Όλα τα νομικά και φυσικά πρόσωπα τα οποία διεξάγουν εμπορικές πράξεις οφείλουν να καταχωρούνται στην οικεία φορολογική αρχή και να δηλώνουν τακτικά όλες τις φορολογητέες συναλλαγές τους και τους φόρους που έχουν καταβάλει.

Όλοι οι φορολογούμενοι συμπεριλαμβανομένων των αλλοδαπών θα πρέπει να έχουν καταγραφεί στο Κρατικό Μητρώο για Ατομικούς Φορολογούμενους και να λάβουν ΑΦΜ. Το ουκρανικό ΑΦΜ απαιτείται για ένα μεγάλο εύρος ενεργειών όπως η καταχώρηση εταιρειών, η ενοικίαση διαμερισμάτων, το άνοιγμα τραπεζικών λογαριασμών, η καταβολή προσωπικού φόρου εισοδήματος και η καταχώρηση δαπανών που εκπίπτουν από τη φορολογία.

Φόρος εισοδήματος

Ο φόρος εισοδήματος από μισθούς, επιδόματα, και άλλα κέρδη που δεν καλύπτεται από σχετικές διατάξεις ανέρχεται σε 15% για εισοδήματα έως UAH 9.410 μηνιαίως (για το 2010) και σε 17% για εισοδήματα άνω των UAH 9.410 μηνιαίως (για το 2010). Οι ελεύθεροι επαγγελματίες επιβαρύνονται με αντίστοιχο φόρο 15-17% αλλά έχουν το δικαίωμα έκπτωσης εξόδων. Ο φόρος εισοδήματος από τόκους σε ουκρανικές και ξένες τράπεζες δεν θα φορολογείται έως το 2014. Από 1/1/2015, οι τόκοι από ουκρανικές τράπεζες θα φορολογούνται με 5% και από ξένες τράπεζες κατά 15-17%. Ο φόρος εισοδήματος από μερίσματα ουκρανικών εταιρειών ανέρχεται σε 5% και από ξένες εταιρείες σε 15-17%. Ο φόρος εισοδήματος από πωλήσεις ακινήτων κατά 0%, όταν πρόκειται για πρώτη πώληση, και κατά 5% για τη δεύτερη και κάθε επόμενη πώληση. Οι πωλήσεις ακίνητης περιουσίας στο εξωτερικό κατά 15-17%. Οι πωλήσεις ακίνητης και κινητής περιουσίας από μη-μόνιμους κατοίκους επιβαρύνονται με 15-17%.

Τα φυσικά πρόσωπα που έχουν καταχωρήσει ατομικές επιχειρήσεις (είτε αυτά έχουν ουκρανική υπηκοότητα, είτε είναι αλλοδαπά, υπό την προϋπόθεση της ύπαρξης άδεια παραμονής) μπορούν, αν πληρούν τα σχετικά κριτήρια, να επιλέξουν να λειτουργούν σύμφωνα με τις διατάξεις του ενοποιημένου συστήματος.

Ο ενιαίος ενοποιημένος μηνιαίος φόρος καθορίζεται από τις τοπικές αρχές και μπορεί να χρησιμοποιηθεί από ατομικές επιχειρήσεις οι οποίες απασχολούν έως δέκα εργαζόμενους και με ετήσιο κύκλο εργασιών από πώληση αγαθών ή παροχή υπηρεσιών έως UAH 500.000.

Οι λοιποί κυριότεροι φόροι είναι οι εξής:

Φόρος επί των εταιρικών κερδών

Οι ουκρανικές και αλλοδαπές εταιρείες που δραστηριοποιούνται στην Ουκρανία μέσω μόνιμης εγκατάστασης υποχρεούνται σε καταβολή φόρου επί των κερδών, ο συντελεστής του οποίου ανέρχεται σε 23% από 1^{ης} Απριλίου 2011. Ο συντελεστής θα μειωθεί σε 21% το 2012, σε 19% το 2013 και σε 16% το 2014. Ειδικοί όροι ισχύουν για τις ασφαλιστικές εταιρείες.

Φόρος προστιθέμενης αξίας

Για την περίοδο 2011-2013, ο συντελεστής του ΦΠΑ για εγχώριες πωλήσεις αγαθών και υπηρεσιών και την εισαγωγή αγαθών θα είναι 20%. Τα εξαγόμενα αγαθά και οι βοηθητικές υπηρεσίες έχουν μηδενικό συντελεστή. Οι δηλώσεις και οι πληρωμές γίνονται μηνιαίως, όμως η επιστροφή η οποία προβλέπεται από το Νόμο είναι συνήθως πολύ δύσκολη ενώ και οι νεοκαταχωρηθέντες στο ΦΠΑ δεν μπορούν, κατά κανόνα, να απαιτήσουν επιστροφή του φόρου για τους πρώτους δώδεκα μήνες.

Ειδικός φόρος κατανάλωσης

Καταβάλλεται κατά την αγορά αυτοκινήτων, αμαξωμάτων, αλκοολούχων ποτών, προϊόντων καπνού, καυσίμων (βενζίνης και πετρελαίου) και καθορίζεται συγκεκριμένα για κάθε προϊόν.

Δασμοί

Υπάρχουν δύο κατηγορίες δασμών στην Ουκρανία:

α) οι μειωμένοι δασμοί που ισχύουν επί των εμπορευμάτων που προέρχονται από χώρες-μέλη του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου του οποίου είναι μέλος και η Ουκρανία και χώρες οι οποίες απολαμβάνουν της ιδιότητας του “μάλλον ευνοούμενου κράτους” και

β) οι πλήρεις δασμοί που ισχύουν επί των εμπορευμάτων που προέρχονται από άλλες χώρες ή επί των προϊόντων στα οποία δεν μπορεί να καθοριστεί η χώρα προέλευσης.

Σε πολλές περιπτώσεις, πλέον, οι μειωμένοι και οι πλήρεις δασμοί ταυτίζονται. Οι δασμοί μπορεί να επιβάλλονται επί της αξίας, επί του αριθμού των μονάδων ή σε συνδυασμό των δύο. Υπάρχουν εποχικοί δασμοί, ειδικοί δασμοί, δασμοί αντιντάμπινγκ και αντισταθμιστικοί δασμοί. Επιπλέον των μειωμένων δασμών, η Ουκρανία έχει συνάψει Συμφωνίες Ελευθέρων Συναλλαγών με τις χώρες ΚΑΚ, τη Γεωργία και την πΓΔΜ, οι οποίες προβλέπουν την εισαγωγή αγαθών με τελωνειακή ατέλεια στην Ουκρανία.

Έγγειος φόρος

Ο έγγειος φόρος υπολογίζεται ετησίως για το ακόλουθο έτος και καταβάλλεται μηνιαίως σε ίσες δόσεις από τους ιδιοκτήτες ή τους χρήστες των γαιών. Ο συντελεστής εξαρτάται από την κατηγορία, την τοποθεσία και την ύπαρξη αποτίμησης για κάθε τμήμα γης.

Χρεώσεις υπέρ Συνταξιοδοτικού Ταμείου

- α. επί της αγοράς συναλλάγματος 0.5% από 1/1/10
- β. 3% επί της αξίας μεταβίβασης αυτοκινήτου
- γ. 1% επί της αξίας αγοράς ακίνητης περιουσίας πληρωτέο από τους αγοραστές
- δ. 7,5% επί των υπηρεσιών κινητής τηλεφωνίας

Φόρος χαρτοσήμου

Επιβάλλεται σε επικυρώσεις εγγράφων και υποβολές τους στα δικαστήρια. Στις περισσότερες περιπτώσεις, οι χρεώσεις είναι μικρές εκτός από συναλλαγές σε χρηματιστήρια εμπορευμάτων και πωλήσεις ακινήτων όπου ανέρχονται σε 1%.

4. Καθεστώς εισαγωγών

Υφίσταται υποχρεωτική διαδικασία πιστοποίησης με σκοπό να διασφαλιστεί ότι τα εισαγόμενα στην Ουκρανία προϊόντα συμμορφώνονται με τα εθνικά πρότυπα. Η πιστοποίηση παρέχεται από την ουκρανική αρχή πιστοποίησης (UkrSEPRO) όσον αφορά σε μεγάλο εύρος εισαγόμενων αγαθών με την έκδοση Ουκρανικού Πιστοποιητικού Συμμόρφωσης. Επίσης ορισμένα προϊόντα απαιτούν ειδικές άδειες για την εισαγωγή τους στη χώρα. Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο Παγκόσμιος Οργανισμός Εμπορίου έχουν πολλακίς προσάψει στην Ουκρανία ότι πιστοποιήσεις

και άδειες τέτοιου τύπου χρησιμοποιούνται ως μη-δασμολογικά εμπόδια, με αποτέλεσμα, σε ορισμένες περιπτώσεις, να έχει επιτευχθεί αλλαγή της νομοθεσίας και διευκόλυνση των εισαγωγών.

Οποιαδήποτε επιχείρηση στην Ουκρανία επιθυμεί να δραστηριοποιηθεί ως εισαγωγέας εμπορευμάτων θα πρέπει να είναι εγγεγραμμένη στο οικείο τελωνείο που εξυπηρετεί την περιοχή στην οποία βρίσκεται η εταιρεία. Ο εκτελωνισμός εμπορευμάτων σε διαφορετικό τελωνείο απαιτεί προηγούμενη άδεια από το τελωνείο όπου έχει εγγραφεί η εταιρεία.

Τα εμπορεύματα τα οποία εισάγονται στην Ουκρανία θα πρέπει να δηλώνονται στις τελωνειακές αρχές είτε από τον εισαγωγέα είτε από εξουσιοδοτημένο εκτελωνιστή εκ μέρους του εισαγωγέα. Η δασμολογητέα αξία δηλώνεται με τη σχετική δήλωση, όμως ο εισαγωγέας οφείλει να παράσχει σχετικά έγγραφα για να αποδείξει τη δασμολογητέα αξία. Αν αυτά τα έγγραφα δεν είναι διαθέσιμα, ή αν ο τελωνειακός υπάλληλος έχει αντιρρήσεις σχετικά με τα δεδομένα που κατέθεσε ο εισαγωγέας, μπορεί να ορίσει τη δασμολογητέα αξία βάσει των διαθέσιμων πληροφοριών, βάσει τιμών παρόμοιων ή άλλων ίδιων εμπορευμάτων.

Ορισμένα εμπορεύματα, σύμφωνα με το Νόμο, μπορούν να λάβουν άδεια για προσωρινή εισαγωγή / εξαγωγή, εξαιρούμενα από δασμούς, υπό ορισμένες προϋποθέσεις, αν πρόκειται για:

- εμπορεύματα που προορίζονται για επίδειξη κατά τη διάρκεια εκθέσεων, συνεδρίων ή παρόμοιων περιπτώσεων,
- επαγγελματικό εξοπλισμό ο οποίος χρησιμοποιείται από ΜΜΕ ή για κινηματογράφηση,
- εμπορευματοκιβώτια, παλέτες, συσκευασίες ή άλλα υλικά που εισάγονται σε σχέση με εμπορικές συναλλαγές,
- μεταφορικά οχήματα τα οποία χρησιμοποιούνται για τη μεταφορά επιβατών και εμπορευμάτων σε σχέση με εμπορικές συναλλαγές,
- πλοία και αεροσκάφη τα οποία εισήχθησαν για επισκευή.

Η Ουκρανία είναι μέλος της Σύμβασης της Κωνσταντινούπολης για τις Προσωρινές Εισαγωγές, σύμφωνα με την οποία επιτρέπεται η αδασμολόγητη προσωρινή εισαγωγή περιορισμένου αριθμού εμπορευμάτων στη χώρα. Η προσωρινή εισαγωγή επιτρέπεται για περίοδο μέχρι ενός έτους και μπορεί να παραταθεί από τις τελωνειακές αρχές.

Παρά ταύτα, η πρακτική έχει δείξει ότι η εφαρμογή της σχετικής με τα ως άνω νομοθεσίας δεν βρίσκει πάντα εύφορο έδαφος στις κατά τόπους υπηρεσίες και τελωνεία της Ουκρανίας, καθώς το Γραφείο μας έχει ενημερωθεί πολλάκις για προσπάθειες δασμολόγησης προσωρινώς εισαγομένων προϊόντων, ειδικά όσον αφορά σε εκθεσιακό υλικό / δείγματα.

Επομένως, οι ενδιαφερόμενοι παρακαλούνται να συνεννοούνται εκ των προτέρων με τους εισαγωγείς που έχουν αναλάβει τις εν λόγω προσωρινές εισαγωγές ή τους εμπλεκόμενους εκτελωνιστές ώστε να είναι ενήμεροι για τις απαιτούμενες διαδικασίες.

5. Επενδυτικό καθεστώς

Η νομοθεσία που διέπει τις επενδύσεις στην Ουκρανία δεν είναι ενιαία. Αποτέλεσμα αυτού είναι ότι πολλές φορές για την επίλυση ζητημάτων απαιτείται η από κοινού επίκληση διατάξεων από διαφορετικούς νόμους. Ο κύριος νόμος που ρυθμίζει τα σχετικά ζητήματα είναι ο Νόμος "Περί ξένων επενδύσεων", ο οποίος καθορίζει σε γενικές γραμμές την ουκρανική πολιτική έναντι των εισερχόμενων επενδύσεων και τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των ξένων επενδυτών. Πολλά όμως ζητήματα ρυθμίζονται από τον Αστικό Κώδικα (ίδρυση νομικών προσώπων και δικαιώματα ιδιοκτησίας), τον Εμπορικό Κώδικα (εταιρικές σχέσεις), το Νόμο "Περί χρεογράφων και χρηματιστηρίου" (εκδόσεις και αγοραπωλησίες μετοχών), το Νόμο περί Ανταγωνισμού (περιορισμός των μονοπωλίων και εγκρίσεις συγχωνεύσεων και εξαγορών).

Οι εν λόγω νόμοι τείνουν ορισμένες φορές να είναι διφορούμενοι, αντιφατικοί ή αλληλο-επικαλυπτόμενοι. Οι περιορισμοί στις ξένες επενδύσεις αφορούν κυρίως την απόκτηση αγροτικής γης και ορισμένες ελάσσονες κατηγορίες κατασκευής στρατιωτικού υλικού και εκδόσεων. Στην Ουκρανία δεν υφίστανται κίνητρα για ξένες επενδύσεις από το 2005.

Αν μια επένδυση έχει γίνει σε συμφωνία με την ισχύουσα νομοθεσία και έχουν καταβληθεί οι σχετικοί φόροι, οι ξένοι επενδυτές δικαιούνται τον άμεσο και ανεμπόδιο επαναπατρισμό κερδών, εσόδων ή οποιουδήποτε άλλου είδους κεφαλαίων που σχετίζονται με τις επενδύσεις, χωρίς περιορισμούς.

Στο πλαίσιο της απλοποίησης της έκδοσης αδειών, από τις 30 Δεκεμβρίου 2009, εισήχθη στο Νόμο "Περί του συστήματος εγκρίσεων" η αρχή της 'σιωπηρής συναίνεσης' η οποία, υπό ορισμένες προϋποθέσεις, επιτρέπει σε εταιρείες οι οποίες δεν έχουν λάβει ορισμένες δημοτικές ή κρατικές άδειες να λειτουργούν χωρίς αυτές αν έχουν καταθέσει τα απαιτούμενα έγγραφα για την απόκτηση ή την επέκταση των εν λόγω αδειών στην οικεία αρχή και η αρχή αυτή δεν έχει ενημερώσει την εταιρεία σχετικά εντός της προβλεπόμενης από το Νόμο προθεσμίας.

Οι άδειες εκδίδονται επ' αόριστον εκτός και αν ορίζεται συγκεκριμένη διάρκεια ισχύος από το Υπουργικό Συμβούλιο. Ακόμα και σε αυτή την περίπτωση όμως η διάρκεια ισχύος δεν θα είναι μικρότερη από πέντε έτη.

6. Αργίες

Αν μια αργία πέφτει σε Σαββατοκύριακο, η επόμενη Δευτέρα είναι μη-εργάσιμη. Αν μια αργία πέφτει Τρίτη ή Πέμπτη, το Κοινοβούλιο μπορεί να προτείνει την προηγούμενη Δευτέρα ή την επόμενη Παρασκευή από τις εν λόγω ημέρες ως αργίες και το Σάββατο μιας άλλης εβδομάδας ως εργάσιμη ημέρα, για να αντισταθμίσει την απώλεια της εργάσιμης ημέρας.

Ενδεικτικά για το 2011, η Ουκρανία τηρεί αργίες στις ακόλουθες ημερομηνίες:

- Πρωτοχρονιά: 1 Ιανουαρίου
- Χριστούγεννα: 7 Ιανουαρίου

- Διεθνής ημέρα της Γυναίκας: 8 Μαρτίου
- Πάσχα: 24 Απριλίου
- Εορτασμός Εργατικής Πρωτομαγιάς: 1 & 2 Μαΐου
- Ημέρα Νίκης: 9 Μαΐου
- Αγ. Πνεύματος: 12 Ιουνίου
- Ημέρα Συντάγματος: 28 Ιουνίου
- Ημέρα Ανεξαρτησίας: 24 Αυγούστου

7. Χρήσιμες ιστοσελίδες

Ακολουθούν επιλεγμένες χρήσιμες ιστοσελίδες της ουκρανικής διοίκησης και επιχειρηματικότητας:

Κυβέρνηση

Κυβέρνηση της Ουκρανίας	www.kmu.gov.ua/control/en
Κοινοβούλιο	http://portal.rada.gov.ua/control/en/index
Υπουργείο Οικονομικής Ανάπτυξης και Εμπορίου	www.me.gov.ua/control/en/index
Υπουργείο Οικονομικών	www.minfin.gov.ua/control/en/index
Υπουργείο Εξωτερικών	www.mfa.gov.ua/mfa/en/news/top.htm

Υπηρεσίες

Κρατική Στατιστική Επιτροπή	www.ukrstat.gov.ua
Κρατική Επιτροπή Ρυθμιστικής Πολιτικής και Επιχειρηματικότητας	www.dkrp.gov.ua/control/en/index
Ταμείο Κρατικής Περιουσίας	www.spfu.gov.ua/eng/index.php
Κρατική Φορολογική Διοίκηση	www.sta.gov.ua/control/en/index
Κέντρο για την Προώθηση των Ξένων Επενδύσεων	www.investukraine.org/
Κρατική Τελωνειακή Υπηρεσία	www.customs.gov.ua/dmsu/control/en/index

Επιμελητήρια

Ενωση Ε.Β.Ε. Ουκρανίας	http://www.ucci.org.ua/en/about.html
Σύνδεσμος Βιομηχάνων και Επιχειρηματιών - ULIE	http://www.uspp.org.ua/
ΕΒΕ Κιέβου	http://www.kiev-chamber.org.ua
EBA (European Business Association)	www.eba.com.ua/
Διεθνές Εμπορικό Επιμελητήριο Ουκρανίας – ICC Ukraine	http://iccua.org/en/

Τράπεζες

Κεντρική Τράπεζα	www.bank.gov.ua/Eng/default.htm
Ένωση Ουκρανικών Τραπεζών	http://aub.org.ua/index.php?lang=en
Universal Bank (Eurobank)	www.universalbank.com.ua
Astra Bank (Alpha Bank)	http://www.astrabank.ua
Piraeus Bank	http://www.piraeusbank.ua/en/
Bank of Cyprus	http://www.bankofcyprus.com.ua/
Marfin Bank	www.mtb.ua

Εκθεσιακοί Φορείς

Γενικές πληροφορίες περί Εκθέσεων στην Ουκρανία	http://www.expoua.com/Exhibition/lang/en/
Premier Expo	www.pe.com.ua/
Kiev International Contract Fair	http://www.kmkya.kiev.ua
Primus Exhibitions Group	http://www.theprimus.com/en
ACCO International	http://acco.ua/eng/